

Sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] z a m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. novembra 2014 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovatelia v 1. rade“) vo veci namietanej neústavnosti a nezákonnosti volieb poslancov obecného zastupiteľstva a proti výsledku volieb poslancov Obecného zastupiteľstva obce Kvakovce konaných 15. novembra 2014. Sťažovatelia v 1. rade svoju sťažnosť smerujú proti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED] (spolu ďalej aj „odporcovia“).

2. Ústavnému súdu bola 26. novembra 2014 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ v 2. rade“) vo veci namietanej neústavnosti a nezákonnosti volieb starostu a proti výsledku volieb starostu obce Kvakovce konaných 15. novembra 2014. Sťažovateľ v 2. rade svoju sťažnosť smeruje proti [REDACTED], [REDACTED] (ďalej aj „odporca“).

3. Ústavnému súdu bola 25. novembra 2014 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ v 3. rade“; spolu ďalej aj „sťažovatelia“) vo veci namietanej neústavnosti a nezákonnosti volieb starostu obce Kvakovce konaných 15. novembra 2014, ako aj vo veci namietanej neústavnosti a nezákonnosti volieb poslancov Obecného zastupiteľstva obce Kvakovce konaných 15. novembra 2014. Sťažovateľ v 3. rade svoju sťažnosť smeruje proti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],

██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████,
a ██████████, ██████████ (spolu ďalej aj „odporcovia“).

4. Zo sťažností vyplýva, že vo voľbách poslancov obecného zastupiteľstva a starostu obce Kvakovce konaných 15. novembra 2014 hlasovalo aj 119 obyvateľov, ktorí podľa sťažovateľov boli prihlásení na pobyt v obci Kvakovce v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a zákonmi.

5. V prvom rade sťažovatelia namietajú, že prihlásenie 119 občanov na trvalý pobyt v obci Kvakovce bolo protizákonné, keďže toto prihlásenie bolo vykonané Okresným riaditeľstvom Policajného zboru Vranov nad Topľou (ďalej aj „OR PZ“), pričom podľa sťažovateľov neboli splnené zákonné podmienky na prihlásenie obyvateľov OR PZ. Sťažovatelia v tomto smere argumentujú, že nedošlo k nečinnosti ohlasovne v tom smere, že by si neplnila povinnosti, a bolo by zákonné postupovať spôsobom, že prihlásenie obyvateľov vykoná OR PZ. Podľa sťažovateľov ohlasovňa obce Kvakovce sa nikdy nedopustila nečinnosti a vždy konala promptne vo veci hlásenia trvalého pobytu občanov. Každé hlásenie pobytu obec Kvakovce riadne preverila z hľadiska splnenia zákonných podmienok na ohlásenie trvalého pobytu a v prípade splnenia zákonných podmienok urobila záznam o hlásení pobytu občana v evidencii pobytu občanov. V prípade, že neboli splnené podmienky na zaevidovanie trvalého pobytu občana, obec Kvakovce ako ohlasovňa ihneď upovedomila daného občana. V tomto smere sťažovatelia uvádzajú viaceré príklady, keď pokiaľ obec Kvakovce dostala požiadavku na prihlásenie na trvalý pobyt, bezodkladne túto požiadavku vybavila. Pokiaľ osoba preukázala splnenie všetkých zákonom vyžadovaných predpokladov, tak ju obec na trvalý pobyt aj prihlásila. V žiadnom prípade teda nebolo možné konštatovať nečinnosť obce Kvakovce pri hlásení pobytu občanov, nenastali podmienky opísané v hypotéze ustanovenia § 26a zákona č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon č. 253/1998 Z. z.“ alebo „citovaný zákon“) a OR PZ nemalo právomoc prihlásiť obyvateľov na trvalý pobyt v obci Kvakovce.

6. Podľa sťažovateľov navyše drvivá väčšina zo 119 prihlásených občanov, ktorých na trvalý pobyt v obci Kvakovce prihlásilo OR PZ 13. novembra 2014, sa nikdy v priebehu roka 2014 nehlásila na pobyt na ohlasovni obce Kvakovce. Podľa sťažovateľov nezákonným postupom OR PZ došlo k ovplyvneniu demokratickej súťaže politických síl vo voľbách do územnej samosprávy v obci Kvakovce. Podnet na nečinnosť obce Kvakovce dostalo OR PZ podľa mienky sťažovateľov zrejme od občanov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], ktorí sa však osobne na pobyt nehlásili ([REDAKOVANÉ] ako splnomocnenec prihlasoval iné osoby, [REDAKOVANÉ] je v obci prihlásený na pobyt ako bezdomovec od roku 2006). Podľa sťažovateľov obec reagovala na tieto podnety ešte 12. novembra 2014, keď svoj postup e-mailovou komunikáciou vysvetlila aj [REDAKOVANÉ] z Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej aj „MV SR“) aj [REDAKOVANÉ], na čo [REDAKOVANÉ] reagoval mailom z 13. novembra 2014 o 14.44 h. Napriek tomu, že obec vysvetlila OR PZ celú situáciu i svoj postup, OR PZ 13. novembra 2014 pristúpilo k prihlasovaniu občanov na trvalý pobyt v obci Kvakovce.

7. Ako ďalšiu námietku sťažovateľa uvádzajú, že došlo k prihláseniu 80 zo 119 obyvateľov na nebytové priestory, konkrétne rekreačné chaty, ktoré podľa sťažovateľov nespĺňajú zákonné požiadavky (zákon č. 253/1998 Z. z.) na bytové budovy. Podľa sťažovateľov nie je automaticky možné prihlásiť sa na trvalý pobyt v akejkoľvek budove na individuálnu rekreáciu, ale iba v takej budove, ktorej aspoň časť spĺňa požiadavky na trvalé bývanie a je na takéto účely určená [v tejto súvislosti sťažovateľa poukazujú aj na § 43c zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov]. Vzhľadom na uvedené argumenty a dôkazy je podľa sťažovateľov zrejmé, že OR PZ nepostupovalo správne, ak tieto osoby prihlásilo bez ďalšieho na trvalý pobyt v budovách určených na nebytové účely – účely individuálnej rekreácie. V tejto súvislosti sťažovateľa ďalej poukazujú na skutočnosť, že pre jednu rekreačnú chatu si prihlasovalo trvalý pobyt 10 až 11 plnoletých občanov.

8. Sťažovateľa poukázali aj na skutočnosť, že 24 zo 119 obyvateľov síce boli prihlásení na trvalý pobyt v bytových budovách, ku ktorým však nemajú vlastnícky alebo

spoluvlastnícky vzťah. Sťažovatelia odkazujú aj na čestné vyhlásenia vlastníka jednej z bytových budov, v zmysle ktorého vlastník rodinného domu vyhlásil, že nedal súhlas na prihlásenie trvalého pobytu v jeho rodinnom dome žiadnej tretej osobe. Sťažovatelia upriamili pozornosť aj na skutočnosť, že na prihlasovacích lístkoch viacerých občanov, ktoré boli zaslané obci Kvakovce a ktoré sťažovatelia prikladajú k sťažnosti, sa nenachádza súhlas vlastníkov týchto budov s prihlásením uvedených osôb na trvalý pobyt v ich rodinných domoch a nebolo priložené ani iné písomné udelenie súhlasu na prihlásenie na trvalý pobyt. Ak tieto osoby OR PZ prihlásilo na pobyt bez súhlasu vlastníkov budov, ku ktorým sa na pobyt hlásili, ide podľa úsudku sťažovateľov o flagrantné porušenie zákona, ktoré má za následok skreslenie výsledku volieb do orgánov územnej samosprávy obce Kvakovce. Pokiaľ podľa sťažovateľov uvažíme, že rozdiel medzi posledným zvoleným kandidátom do obecného zastupiteľstva a prvým nezvoleným kandidátom bol len jeden hlas, potom samotné prihlásenie troch osôb na pobyt v rodinnom dome súp. č. 39 by mohlo výrazne ovplyvniť výsledky volieb.

9. Sťažovatelia taktiež namietli, že 15 obyvateľov zo 119 bolo prihlásených na trvalý pobyt v obci Kvakovce bez toho, aby boli prihlásení ku konkrétnej budove. Takýto postup podľa sťažovateľov umožňuje § 5 zákona č. 253/1998 Z. z., avšak len občanovi, ktorému bol trvalý pobyt zrušený podľa § 7 ods. 1 písm. d) až g) zákona č. 253/1998 Z. z. a ktorý sa nemôže prihlásiť na trvalý pobyt podľa § 3 alebo § 4 zákona č. 253/1998 Z. z. Ani jedna z týchto podmienok nebola podľa presvedčenia sťažovateľov splnená, pretože išlo o osoby, ktorým nebol zrušený trvalý pobyt a ktoré majú kde bývať, pretože stále majú svoj trvalý pobyt tam, kde bývali dosiaľ.

10. Pokračujúc vo svojich sťažnostiach, sťažovatelia namietajú neautentickosť a účelovosť prihlásenia 119 občanov na trvalý pobyt v obci Kvakovce. Sťažovatelia vzniesli pochybnosti o skutočnosti, či lístky pre prihlásenie trvalého pobytu skutočne podpísali prihlasovaní obyvatelia. Podľa sťažovateľov prihlasovací lístok [REDACTED] a [REDACTED] sú podpísané podpismi, ktoré vykazujú nápadné znaky zhody, podpis [REDACTED] na prihlasovacom lístku sa výrazne odlišuje od jej podpisu na listine

o výsledkoch volieb do orgánov samosprávy konaných 15. novembra 2014 v obci Kvakovce, ktorú podpisovala ako predsedníčka miestnej volebnej komisie, od podpisu, ktorým 24. septembra 2014 podpisovala sľub člena miestnej volebnej komisie, a od podpisu na listine o poučení člena miestnej volebnej komisie. Takýchto príkladov sťažovatelia uvádzajú vo svojej sťažnosti viacero (spolu 5 príkladov). Vzhľadom na uvedené skutočnosti je podľa názoru sťažovateľov otázne, či sa prihlásenie týchto občanov na pobyt v obci Kvakovce uskutočnilo na základe nimi riadne prejavenej vôle a či prihlasovacie lístky boli skutočne podpísané osobami, ktorých sa mali tieto lístky týkať. Takéto skutočnosti by mali za následok, že prihlasovacie lístky týchto občanov sú falzifikáty a ich prihlásenie na trvalý pobyt nemohlo byť legálne.

11. Účelovosť prihlásenia vidia sťažovatelia najmä v tom, že k prihláseniu obyvateľov na trvalý pobyt došlo 2 dni pred konaním volieb. Podľa sťažovateľov existujú legitímne pochybnosti o skutočnom, úprimnom a pravdivom úmysle prihlásených 119 obyvateľov dlhodobo bývať v obci Kvakovce. Osoby, ktoré sa prihlasovali na pobyt v obci Kvakovce v období tesne pred konaním volieb, sú dlhé roky vlastníkami rekreačných chat v katastri obce Kvakovce, ktoré využívajú na krátkodobú rekreáciu najmä počas víkendov či letných dovolení, a dosiaľ nikdy neprejavovali záujem trvalo sa presťahovať z miesta svojho bydliska do obce Kvakovce. Títo občania nikdy trvalo nebývali v obci Kvakovce a nie je možné domnievať sa, že by mali skutočný a úprimný záujem o trvalé dlhodobé bývanie v tejto obci. Sťažovatelia sú presvedčení, že úmyslom 119 obyvateľov bolo účelovo a špekulatívne sa prihlásiť na trvalý pobyt v obci Kvakovce, aby mohli hlasovaním vo voľbách ovplyvniť demokratickú súťaž politických síl. Títo obyvatelia nemajú podľa sťažovateľov k obci Kvakovce právne relevantný vzťah, ktorý je vedený úmyslom tvorí integrálnu súčasť personálneho substrátu obce. Takéto špekulatívne prihlasovanie na trvalý pobyt, aj nebyť už uvedených porušení zákona pri prihlasovaní na pobyt, by bolo potrebné považovať podľa názoru sťažovateľov za konanie obchádzajúce účel zákona (*in fraudem legis*). O zložení orgánov obce tak nerozhodli podľa sťažovateľov občania trvale sa zdržujúci v obci, ktorých sa rozhodnutia orgánov obce dotýkajú bezprostredne a najviac ovplyvňujú ich každodenný život. O zložení orgánov obce rozhodli predovšetkým tí obyvatelia obce,

ktorí sa prihlásili na trvalý pobyt v obci len pár dní pred dňom konania volieb. Takýto postup spôsobuje podľa sťažovateľov neústavnosť a nezákonnosť volieb do orgánov územnej samosprávy aj v zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu, pričom sťažovatelia poukázali na nálezy ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 6/2011, sp. zn. PL. ÚS 110/07.

12. Na účelovosť a špekulatívnosť prihlasovania niektorých občanov na trvalý pobyt poukazuje podľa sťažovateľov primárne skutočnosť, že niektoré z osôb, ktoré sa tesne pred termínom volieb prihlasovali na pobyt v obci Kvakovce, sa takýmto spôsobom správali už predtým. Podľa sťažovateľov je vysoko pravdepodobné, že hromadné prihlasovanie obyvateľov na trvalý pobyt v obci Kvakovce nebolo náhodné, ale premyslene organizované s cieľom zvýšiť voličskú základňu pre niektorých kandidátov na funkciu starostu a funkciu poslancov obecného zastupiteľstva. Konkrétne malo ísť podľa sťažovateľov o voličskú základňu zvoleného starostu [REDAKOVANÉ] a zvolených poslancov obecného zastupiteľstva [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Uvedení kandidáti sú rovnako ako skupina 119 občanov náhle prihlásených na trvalý pobyt vlastníkmi rekreačných chat v katastri obce Kvakovce v rekreačnej oblasti Dobrá, pričom reálne nebyvajú v týchto chatách, ktoré využívajú len na individuálnu rekreáciu, ale svoj trvalý pobyt majú zväčša v meste Prešov. Sťažovatelia uviedli, že títo občania ako rekreanti v obci Kvakovce majú medzi sebou nadviazané určité vzťahy, spájajú ich spoločné záujmy, ktoré sa však týkajú iba rekreačnej oblasti Dobrá nachádzajúcej sa v katastri obce Kvakovce, a nie obce Kvakovce ako celku. Skutočnosť, že svoju činnosť premyslene koordinovali, nasvedčuje to, že sa hlásili na pobyt v obci v rovnaký deň, viacerí sa hlásili na pobyt k rovnakým nebytovým budovám. Správanie vlastníkov rekreačných chat podľa sťažovateľov koordinoval najmä zvolený starosta [REDAKOVANÉ], ktorý verejne dlhodobo agitoval, aby dosiahol zvrhnutie dovedajšieho vedenia obce a zvolenie jeho osoby do funkcie starostu obce. Svoje správanie podľa sťažovateľov koordinovali aj prostredníctvom webovej stránky www.domasacity.sk, na ktorej dochádzalo doslova k verbovaniu občanov vlastniacich rekreačné chaty k účasti na voľbách a očierňovaniu predstaviteľov doterajšieho vedenia obce. Sťažovatelia uviedli, že držiteľom uvedenej webovej stránky je podľa evidencie

v databáze sk-nic.sk Združenie chatárov a rekreantov Domaše, [REDAKOVANÉ], so sídlom Kvakovce 428.

13. Podľa sťažovateľov možno predpokladať, že 119 vlastníkov rekreačných chat v rekreačnej oblasti Dobrá, resp. ich rodinných príslušníkov a známych, sa prihlasovalo na trvalý pobyt v obci Kvakovce dva dni pred voľbami do orgánov obce Kvakovce s úmyslom ovplyvniť výsledky volieb tak, aby boli do orgánov obce zvolení zástupcovia chatárov a rekreantov reprezentovaní predovšetkým odporcom, ktorí však nemajú k obci Kvakovce žiadny vzťah, nikdy v nej dlhodobo nebývali, nikdy nemali skutočný záujem o trvalý pobyt v obci a nemali záujem stať sa súčasťou územného spoločenstva všetkých obyvateľov obce Kvakovce.

14. Sťažovatelia taktiež namietajú porušenie volebného moratória. Uviedli, že ustanovenia zákona upravujúce volebnú kampaň boli hrubo porušené zo strany odporcu, keďže ten osobne 14. novembra 2014, teda menej ako 24 hodín pred konaním volieb, osobne navštevoval obyvateľov obce Kvakovce v ich obydliach a rozdával im letáky, ktorých obsah sa týkal volebnej kampane, jeho predchádzajúcej i súčasnej politickej činnosti. Sťažovatelia uviedli, že v nich tvrdil, že bol v kampani ohováraný inými osobami, ktorých identitu nepozná, a preto podá trestné oznámenie. Distribúcia letákov, ktoré sa svojím obsahom evidentne venujú predvolebnému súpereniu, v ktorých kandidát na starostu a poslanca obecného zastupiteľstva vykresľuje svoju osobu ako obeť domnelých útokov neznámych osôb, ktoré sa ho snažili ohovárať tesne pred voľbami, nemožno podľa sťažovateľov vnímať inak ako kampaň na prospech tohto daného kandidáta.

15. Sťažovatelia sú toho názoru, že prihlásenie 119 nových obyvateľov na trvalý pobyt 2 dni pred konaním volieb do orgánov obecnej samosprávy mal za následok, že počet voličov vzrástol z pôvodných 360 na 479 voličov. Podľa sťažovateľov ak uvažíme, že vo voľbách starostu hlasovalo celkovo 358 voličov a vo voľbách do obecného zastupiteľstva hlasovalo 362 voličov, je zrejmé, že početnú skupinu hlasov predstavovali hlasy voličov, ktorí získali aktívne voličské právo v rozpore so zákonom a zo špekulatívnych dôvodov. Pritom pokiaľ podľa sťažovateľov ide o voľby starostu obce, úspešný kandidát (odporca)

získal 176 hlasov a navrhovateľ ako jeho protikandidát získal 128 hlasov. Sťažovatelia uviedli, že je vysoko pravdepodobné, že 119 obyvateľov, ktorí nadobudli trvalý pobyt v obci tesne pred voľbami a ktorí podobne ako odporca sú vlastníkami rekreačných chát v rekreačnej oblasti Dobrá, odovzdali svoje hlasy odporcovi. Pokiaľ by títo voliči neboli v rozpore so zákonom prihlásení na pobyt a nebolo by im vzniklo oprávnenie hlasovať vo voľbách do orgánov územnej samosprávy obce Kvakovce, výsledky volieb starostu by boli úplne iné. Ešte výraznejší je vplyv novoprihlásených obyvateľov na výsledky volieb do obecného zastupiteľstva. Najúspešnejší kandidát (odporca) získal 178 platných hlasov, posledný zvolený kandidát (navrhovateľ) získal 134 hlasov a rozdiel medzi posledným zvoleným a prvým nezvoleným kandidátom na funkciu poslanca obecného zastupiteľstva bol len 1 hlas (ústavný súd poznamenáva, že prvou náhradníčkou, a teda prvou nezvolenou kandidátkou je [REDAKOVANÉ], ktorá však volebnú sťažnosť nepodala, pozn.). Vzhľadom na to, že pôvodne zapísaných voličov bolo 360 a napokon po zapísaní ďalších 119 voličov do zoznamu voličov využilo celkovo svoje hlasovacie právo vo voľbách starostu 358 voličov a vo voľbách do obecného zastupiteľstva 362 voličov, je podľa sťažovateľov vysoko pravdepodobné, že voličské právo využila prevažná časť (ak nie všetci) z občanov, ktorí boli na trvalý pobyt v obci Kvakovce prihlásení len tesne pred konaním volieb do orgánov obecnej samosprávy. Na základe uvedených skutočností, vychádzajúc z ustálenej judikatúry ústavného súdu, možno podľa mienky sťažovateľov konštatovať, že umelé a špekulatívne navýšenie voličskej základne v obci Kvakovce tesne pred voľbami o takmer 1/3 voličov, ktorí navyše majú vytvorené relatívne pevné väzby s jedným z kandidátov na starostu a k určitej skupine kandidátov na poslancov obecného zastupiteľstva, výrazne spochybňuje objektívnosť výsledkov volieb do orgánov obecnej samosprávy ako reflexie slobodnej súťaže politických síl v danej obci.

16. Sťažovatelia navrhli vydať tento nález: *„Ústavný súd Slovenskej republiky vyhlasuje voľby starostu obce Kvakovce konané dňa 15.11.2014 a voľby poslancov do obecného zastupiteľstva obce Kvakovce konané dňa 15.11.2014 za neplatné.“*

17. Sťažovatelia 16. decembra 2014 doplnili svoje sťažnosti a v rámci toho navrhli, aby ústavný súd vydal predbežné opatrenie, ktorým uloží miestnej volebnej komisii obce Kvakovce zdržať sa vydania osvedčenia o zvolení poslancov obecného zastupiteľstva a o zvolení starostu obce Kvakovce. Sťažovatelia alternatívne navrhli, aby ústavný súd, ak sa nestotožní s predchádzajúcim návrhom na vydanie predbežného opatrenia, vydal alternatívne predbežné opatrenia, ktorým uloží poslancom Obecného zastupiteľstva obce Kvakovce zdržať sa pri výkone funkcií poslancov obecného zastupiteľstva rozhodovania o rozpočte obce, o prijatí územného plánu obce alebo jeho zmien, o prijatí úveru alebo pôžičky, ako aj nakladaní s majetkom obce presahujúcim hodnotu 5 000 € až do právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej, resp. zdržať sa pri výkone funkcie starostu obce právnych úkonov, ktorými by mohlo dôjsť k scudzeniu alebo zaťaženiu nehnuteľného majetku obce alebo ktorými by obec vzala na seba záväzok zo zmluvy o úvere alebo zmluvy o pôžičke, ako aj zdržať sa uskutočnenia právnych úkonov v mene obce, ktorých predmet presahuje hodnotu 5 000 €, až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

II.

Prijatie sťažností na ďalšie konanie

18. Ústavný súd uznesením č. k. PL. ÚS 68/2014-40 zo 17. decembra 2014 a uznesením sp. zn. PL. ÚS 8/2015 z 21. januára 2015 prijal sťažnosti na ďalšie konanie, ktoré bolo ďalej vedené pod sp. zn. PL. ÚS 68/2014. Ústavný súd zároveň nevyhovел návrhu sťažovateľov na vydanie predbežného opatrenia.

III.

Písomné vyjadrenia odporcov, dožiadaných subjektov a replika sťažovateľov

1. Vyjadrenie odporcu [REDACTED]

19. K podaným sťažnostiam sa vyjadril odporca [REDACTED] doručením písomného stanoviska 16. decembra 2014.

20. Odporca v úvode svojho vyjadrenia uviedol, že v obci Kvakovce boli už dlhšiu dobu problémy s prihlásením sa na trvalý pobyt, o čom svedčí aj vyjadrenie OR PZ č. p.: KRPZ-PO-SI-138/2014. Obec Kvakovce odmietala podľa vyjadrenia odporcu prihlásiť na trvalý pobyt osoby s rôznymi odôvodneniami, napr. s odôvodnením, že v prípade rekreačnej chaty ide o nebytovú budovu. Pokiaľ ide o to, či môže mať niekto trvalý pobyt aj v rekreačnej chate, poukazuje na to, že nejde o nič nezvyčajné, ak má niekto trvalý pobyt v rekreačnom zariadení. To, že osoba sa môže prihlásiť na trvalý pobyt aj v nebytovom priestore, ak je súhlas vlastníka, je riešené podľa odporcu zákonnou úpravou a problém nie je ani v oblasti aplikačnej praxe. Podľa presvedčenia odporcu jednoducho nikomu nemožno uprieť právo prihlásiť sa na trvalý pobyt v stavbe určenej na individuálnu rekreáciu, ak je to so súhlasom vlastníka.

21. Odporca ďalej poukázal na skutočnosť, že obci Kvakovce je výskyt duplicitných čísel na stavbách známy, a aj keď obec o tom vedela, tento stav neodstránila. Fyzické osoby sa podľa názoru odporcu riadne prihlasovali na trvalý pobyt do nehnuteľností, ktoré vlastnia, prípadne do iných so súhlasom vlastníkov. Podľa odporcu toto by mali sťažovatelia vedieť, keďže duplicita súpisných čísel je problémom v obci Kvakovce už dlhšiu dobu. Do pozornosti dáva aj tú skutočnosť, že ak sťažovatelia vo volebnej sťažnosti uvádzajú len súpisné čísla, avšak čísla parciel, na ktorých sa predmetné stavby nachádzajú, neuvádzajú, tak ide o argumentáciu nezohľadňujúcu to, že v obci Kvakovce sú niektoré súpisné čísla duplicitné. Jednoducho v obci Kvakovce sú niektoré stavby označené duplicitnými súpisnými číslami, na čo už bola obec Kvakovce podľa odporcu v minulosti upozornená.

22. Odporca ďalej uviedol, že v prípade obce Kvakovce sa do tejto obce prihlásili aj fyzické osoby, štátni občania Slovenskej republiky, ktorí na území obce Kvakovce vlastnili a vlastnia aj v súčasnosti nehnuteľný majetok. Prihlásiť sa na trvalý pobyt možno podľa odporcu aj so súhlasom vlastníka nehnuteľnosti. Tieto osoby mali podľa presvedčenia odporcu právo prihlásiť sa v obci na trvalý pobyt. V tejto súvislosti upriamuje odporca pozornosť aj na formuláciu použitú tak ústave, ako aj v Listine základných práv a slobôd, a to konkrétne na to, že sloboda pobytu sa zaručuje. Tento pojem v sebe podľa odporcu

zahŕňa aj aktívnu zložku, pozitívnu činnosť. Prijal argumentáciu zvolenú vo volebnej sťažnosti by podľa odporcu značilo znevýhodniť tých obyvateľov obce, ktorí sa chcú v obci prihlásiť na trvalý pobyt. Obyvatelia, ktorí sa v obci Kvakovce prihlásili na trvalý pobyt, vlastní v tejto obci nehnuteľný majetok a o tento sa mienia aj v budúcnosti starať a zveľaďovať ho. Podľa stanoviska odporcu títo majú úprimný záujem vykonávať nielen svoje ústavne zakotvené vlastnícke práva, ale aj celý veĳár ďalších práv obyvateľa obce s trvalým pobytom v obci, a to vrátane volebného práva. Obec Kvakovce im podľa jeho názoru neoprávnene upierala možnosť prihlásiť sa v obci na trvalý pobyt a k spôsobu, akým sa to dialo, odporca nechce priradovať hodnotiace úsudky.

23. K porušeniu volebného moratória odporca uvádza, že v čase volebného moratória boli po obci Kvakovce roznesené letáky, ktoré vážne dehonestovali jeho osobu a obviňovali ho z nekalej činnosti. O tejto skutočnosti ho informovali viacerí občania. Keďže roznesené letáky hrubo zasiahli do jeho cti, neurobil podľa vlastného presvedčenia nič iné, iba to, že rozniesol letáky s oznamom, že podá trestné oznámenie na neznámeho páchatela pre podozrenie z trestného činu ohovárania kvôli letákom, ktoré boli roznesené v obci Kvakovce. Pri tomto odporca podľa svojich slov nevystupoval ako kandidát, nehovoril, aby ho ľudia volili, leták neobsahoval nič, čo by súviselo s voľbami. Bránil iba svoju česť, na čo má právo, a v žiadnom prípade sa teda nemôže podľa odporcu hovoriť o porušení volebného moratória. To, že sa niekto bráni proti zásahu voči jeho osobnosti, nie je podľa odporcu volebnou kampaňou. Volebná sťažnosť sťažovateľov nie je podľa odporcu dôvodná a navrhuje túto volebnú sťažnosť zamietnuť.

24. Odporca doplnil svoje vyjadrenie podaním doručeným ústavnému súdu 23. januára 2015 a 2. februára 2015, v ktorých uviedol zoznam 119 osôb prihlásených na trvalý pobyt v obci Kvakovce a ich vlastnícky alebo iný právny vzťah k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastri obce Kvakovce, resp. k nehnuteľnosti, kde majú títo nahlásený trvalý pobyt, ďalej zopakoval svoje výhrady voči podanej sťažnosti, poukázal na zapájanie sa chatárov z oblasti Domaša-Dobrá do života obce Kvakovce a upriamil pozornosť na skutočnosti, ktoré považuje za problémy pretrvávajúce v obci Kvakovce. Zároveň reagoval

na výpovede svedkov a sťažovateľov z ústneho výsluchu uskutočneného v obci Kvakovce v dňoch 26. januára 2015 a 27. januára 2015.

2. Vyjadrenie odporcu [REDAKOVANÉ]

25. K podaným sťažnostiam sa vyjadril odporca [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „odporca v 2. rade“) doručením písomného stanoviska 19. januára 2015.

26. Odporca v 2. rade v úvode svojho vyjadrenia uviedol, že od roku 1999 vlastní rekreačnú chatu v chatárskej oblasti Domaša a platí obci Kvakovce daň. Keďže v chate aj reálne býva, prihlásil sa v Kvakovciach na trvalý pobyt a riadne bol na tento pobyt bez problémov prihlásený už v roku 2013. Jeho chata má ústredné kúrenie, sociálne zariadenia, kúpeľňu, kuchyňu, je pripojená na internet, má teda všetko, čo je podľa presvedčenia odporcu v 2. rade potrebné na život. Chodia ho tam navštevovať deti a vnúčatá, ktoré s ním trávajú celé leto.

27. Odporca v 2. rade považuje za nehoráznosť, ak sťažovatelia tvrdia, že býva v nebytovej budove, a dokonca protizákonne. Nemá problém sprístupniť chatu ústavnému súdu, aby sa ústavný súd presvedčil, ako a kde v skutočnosti žije. Odporca v 2. rade podľa svojho vyjadrenia už navyše nevlastní žiadnu inú nehnuteľnosť, kde by mohol aj reálne bývať, okrem chaty, pretože svoj dom predal.

28. Do obecného zastupiteľstva podľa vlastného vyjadrenia odporca v 2. rade kandidoval z dôvodu, lebo problémy chatárov roky nikto reálne nerieši. Niekoľko ľudí v jeho veku zomrelo na svojich chatách iba preto, lebo ich podľa jeho názoru nevedela sanitka kvôli chaotickému číslovaniu stavieb najsť. Podľa odporcu v 2. rade nikto v rekreačnej oblasti neodhrňal sneh, je im vypínané svetlo, nekosili sa verejné priestranstvá, neodváža sa odpad, nedoručuje sa im pošta. Obci podľa odporcu v 2. rade platili dane vyššie ako vo Vysokých Tatrách a nikto nemal záujem riešiť problémy, ktoré chatárov ťažia. Zvolený bol podľa jeho názoru preto, lebo ho ľudia dobre poznajú, ale aj preto, že bol generálnym riaditeľom spoločnosti, ktorá patrila k jedným z najväčších zamestnávateľom

v okrese Vranov nad Topľou. Dôvody sťažovateľov považuje za úplne odtrhnuté od reality a stratu súdnosti.

3. Vyjadrenie odporkyne [REDACTED]

29. K podaným sťažnostiam sa vyjadrila odporkyňa [REDACTED] (ďalej aj „odporkyňa v 3. rade“) dorúčením písomného stanoviska 19. januára 2015.

30. Odporkyňa v 3. rade vo svojom vyjadrení uviedla, že jej rodina vlastní chatu v obci Kvakovce, rekreačná oblasť Domaša-Dobrá, už od roku 2003. Rekreačná chata je dvojgeneračná, skladá sa z dvoch poschodí, každé so samostatným vstupom. Na každom z poschodí sa nachádza samostatná kuchyňa, kúpeľňa, toaleta, obývačka a dve spálne. V prípade potreby odporkyňa v 3. rade uvádza, že môže chatu sprístupniť, aby ústavný súd mohol nezávisle vyhodnotiť a posúdiť, či je vhodná na bývanie, alebo nie.

31. Podľa stanoviska odporkyne v 3. rade v chate býva s rodinou aj napriek tomu, že ešte nie je skolaudovaná. Aj preto sa na trvalý pobyt prihlásila do chaty u manželov [REDACTED] ktorí sú bezdetní, na Domaši bývajú tiež a patria k pôvodným obyvateľom obce Dobrá nad Ondavou. Keď to potrebujú, odporkyňa v 3. rade im podľa svojho vyjadrenia pomáha s nákupom, pani [REDACTED] odvezie do mesta k lekárovi alebo do obchodu, lebo na Domašu nechodí ani autobusová doprava, čo podľa jej názoru nikto z vedenia obce Kvakovce dlhodobo neriešil. Podľa odporkyne v 3. rade sanitka nevedela prísť pre pána [REDACTED], keďže v zime bola neposypaná cesta, čo považuje za nehoráznosť zo strany obce vzhľadom na to, aké dane z nehnuteľností musia obci Kvakovce platiť.

32. Odporkyňa v 3. rade vníma problémy v samospráve v Kvakovciach už dlhodobo a nechápe, kde sa peniaze, ktoré obci platia, strácajú. Podľa jej názoru chýbajú športoviská, prístavy, verejné plochy sú nepokosené, dane sú neprimerane vysoké. Nikto neodpratáva sneh, nikoho nezaujíma, že sa nevyvážajú odpadky, a existujú mnohé iné problémy, ktoré nikto nerieši. Aj preto sa rozhodla kandidovať do obecného zastupiteľstva, lebo to je podľa nej jediná cesta, ako môže niečo zmeniť v obci, kde žije, kde má jej rodina nehnuteľnosť

a kde plánuje žiť. V kampani podľa jej vyjadrenia obišla skoro každý rodinný dom v obci Kvakovce osobne a rozprávala sa s ľuďmi o problémoch a mala tiež letáčik.

33. Sťažnosť neúspešných kandidátov považuje za zmes poloprávd, klamstiev a zavádzajúcich tvrdení s cieľom dosiahnuť neplatnosť volieb iba preto, lebo obec Kvakovce fungovala podľa jej názoru ako rodinný podnik a súkromná firma pre vyvolených – sťažovateľov.

34. Ich sťažnosť je navyše podľa jej presvedčenia nelogická, lebo medzi sťažovateľmi je aj zvolený poslanec [REDAKOVANÉ], ktorý absurdne spochybňuje svoje vlastné zvolenie a poukazuje na to, že prvá pod čiarou slečna [REDAKOVANÉ] by bola zvolená. Pritom samotná [REDAKOVANÉ] ako nezvolená a prvá pod čiarou sa na nič a na nikoho nesťažuje a výsledky volieb rešpektuje. Sťažnosť odporkyni v 3. rade preto nedáva žiadnu logiku.

35. Odporkyňa v 3. rade poukázala aj na skutočnosť, že v sťažnosti sťažovatelia tvrdia, že výsledok volieb bol tesný a rozdiel medzi posledným zvoleným ([REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]) a prvou nezvolenou ([REDAKOVANÉ]) bol iba jeden hlas. To však nie je podľa jej názoru pravda, pretože slečna [REDAKOVANÉ] sa poslankyňou stane z dôvodu, že pán [REDAKOVANÉ] si uplatnil mandát starostu a mandát poslanca mu podľa jej názoru zanikol.

4. Vyjadrenie odporkyne [REDAKOVANÉ]

36. K podaným sťažnostiam sa vyjadrila odporkyňa [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „odporkyňa vo 4. rade“) doručením písomného stanoviska 19. januára 2015.

37. Odporkyňa vo 4. rade uviedla, že v rekreačnej oblasti Domaša-Dobrá jej rodina vlastní nehnuteľnosť – rodinný dom už od roku 1991. Na prvom poschodí býva s rodinou, na prízemí prevádzkuje s rodinou potraviny s reštauráciou. Trvalý pobyt v Kvakovciach má jej

rodina od roku 2010. Kým deti chodili do školy, mali pobyt vo Vranove nad Topľou. Keď deti dospeli, zmenili si pobyt do obce Kvakovce.

38. Rekreačná oblasť Domaša, kde žije a pracuje, podľa jej názoru upadá a obec Kvakovce tam v posledných rokoch preukázateľne neinvestovala ani jeden cent. Aj preto sa rozhodla angažovať a kandidovala za poslankyňu do obecného zastupiteľstva a bola úspešná. Osobne pred voľbami podľa jej slov navštívila skoro každý dom v obci, keďže tu podniká od roku 1991, ľudia ju poznajú a myslí si, že aj preto vo voľbách uspela. Za tie roky podľa jej vyjadrenia pozná nielen ľudí v obci, ale aj chatárov, dokonca pozná aj celé rodinné príbehy. Podľa jej slov dobre pozná históriu oblasti, chát aj jednotlivých rodín.

39. Odporkyňa vo 4. rade zastáva názor, že tvrdenia sťažovateľov sú nedôvodné. Upozorňuje, že dokonca jeden zo sťažovateľov [REDAKOVANÉ] sa prisťahoval do obce Kvakovce približne pred rokom a sťažnosť smeruje voči nej, ktorá v obci podniká a žije od roku 1991. Takúto sťažnosť preto pokladá za nelogickú. Vylučuje, aby sama osobne niečo organizovala, pretože dokonca ani jej 3 deti voliť podľa jej vyjadrenia neboli. Voliť nebol podľa odporkyne vo 4. rade ani [REDAKOVANÉ], ktorý má u jej rodiny trvalý pobyt už roky a nikomu jeho pobyt v obci doteraz neprekážal, a taktiež voliť nebol podľa jej slov ani jej dobrý kamarát a sused [REDAKOVANÉ], ktorý sa na trvalý pobyt do obce Kvakovce prihlásil prednedávnom.

5. Replika sťažovateľov

40. Dňa 9. februára 2015 bolo ústavnému súdu doručené podanie sťažovateľov, ktorým reagovali na vyjadrenie odporcov. Vo svojom vyjadrení sťažovateľa reagovali na výpovede účastníkov konania a svedkov z 26. januára 2015 a 27. januára 2015, opätovne poukázali na nemožnosť prihlasovania trvalého pobytu na rekreačné chaty, namietli nezákonnosť prihlásenia 15 obyvateľov na trvalý pobyt na obec bez splnenia zákonných podmienok, ďalej poukázali, že splnomocnenci [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] v dňoch 6. novembra 2014 a 10. novembra 2014 sa pokúsili prihlásiť na trvalý pobyt iba 5 obyvateľov, a nie aj zvyšných 114 obyvateľov na trvalý pobyt v obci Kvakovce, odôvodňujú

svoj názor o nepravdivosti tvrdenia sťažovateľov, podľa ktorého obec Kvakovce bola pri prihlasovaní 119 obyvateľov na trvalý pobyt v obci Kvakovce nečinná, vyjadrujú sa k duplicitě súpisných čísel stavieb v obci Kvakovce a namietanému porušeniu volebného moratória, keďže podľa sťažovateľov odporca roznášal deň pred voľbami leták, ktorý bol politického charakteru a bol voličmi vnímaný ako leták kandidáta vo voľbách.

41. Keďže sťažovatelia v porovnaní so svojimi sťažnosťami neuviedli vo svojom vyjadrení nové skutočnosti alebo nové zásadné tvrdenia, pričom sťažovatelia boli vypočutí v dňoch 26. januára 2015 a 27. januára 2015, výpovede ktorých sú citované ďalej v tomto uznesení, nie je potrebné na tomto mieste bližšie citovať obsah ich vyjadrenia.

6. Vyjadrenie OR PZ

42. Ústavný súd si vyžiadal stanovisko OR PZ, ktoré sťažovatelia označili za orgán štátnej správy, ktorý prihlásil 119 obyvateľov na trvalý pobyt v obci Kvakovce 13. novembra 2014.

43. Okresné riaditeľstvo Policajného zboru vo svojom stanovisku uviedlo, že oddelenie dokladov OR PZ dostalo dňa 10. novembra 2014 žiadosti občanov o prihlásenie na trvalý pobyt v obci Kvakovce, okres Vranov nad Topľou, v zmysle § 26a zákona č. 253/1998 Z. z., keďže ohlasovňa Obecného úradu v obci Kvakovce, okres Vranov nad Topľou, odmietla prihlásiť občanov na trvalý pobyt na rekreačné chaty v rekreačnej oblasti Domaša-Dobrá, katastrálneho územia Kvakovce, okres Vranov nad Topľou, s tým, že ide o nebytové budovy a nespĺňajú podmienky v zmysle citovaného zákona.

44. Okresné riaditeľstvo Policajného zboru, oddelenie dokladov vo Vranove nad Topľou, na základe podnetu začalo konanie vo veci prihlásenia na trvalý pobyt v zmysle citovaného ustanovenia zákona. Vo veci bolo OR PZ zistené, že zo strany ohlasovne Obecného úradu v Kvakovciach nedošlo k prihláseniu osôb na trvalý pobyt na rekreačné chaty, a to aj napriek tomu, že ide o zariadenie na individuálnu rekreáciu, ktoré spĺňa podmienky v zmysle ustanovenia § 3 ods. 2 citovaného zákona.

45. Podľa vyjadrenia OR PZ kontrolou všetkých doručených žiadostí v dňoch 11. novembra 2014 a 12. novembra 2014 bolo zistené, že obsahujú všetky náležitosti ustanovené v § 3 ods. 8 citovaného zákona. Vzhľadom na to, že ohlasovňa Obecného úradu v Kvakovciach ešte 6. novembra 2014 a 10. novembra 2014 vo veci odmietla podľa OR PZ konať, a to aj napriek tomu, že žiadosti spĺňali všetky náležitosti v zmysle § 3 ods. 8 citovaného zákona, bolo postupované zo strany OR PZ tak, ako to je ustanovené v § 26a citovaného zákona, teda bolo zabezpečené bezodkladné splnenie uvedených povinností z dôvodu nečinnosti ohlasovne. Vec bola podľa vyjadrenia OR PZ konzultovaná so sekciou verejnej správy MV SR, oddelením matrík a hlásenia pobytov Bratislava, kde bolo OR PZ potvrdené, že prihlásenie na trvalý pobyt na stavbu určenú na individuálnu rekreáciu je zo zákona možné.

46. Ohlasovňa si teda podľa presvedčenia OR PZ nespĺnila svoju povinnosť vyplývajúcu jej zo zákona aj napriek tomu, že boli splnené podmienky v zmysle § 3 ods. 8 citovaného zákona, a to tým, že (i) pracovníčka ohlasovne dňa 6. novembra 2014 ani na naliehanie splnomocnencov [REDACTED] a [REDACTED] neprevzala materiály na prihlásenie na trvalý pobyt a ani si ich neprekontrolovala, (ii) vyššie menovaní splnomocnenci boli na ohlasovni opakovane dňa 10. novembra 2014 (v čase stránkových hodín), pričom pracovníčka ohlasovne im uviedla, že nemá na nich čas, a odišla bezdôvodne preč, (iii) pracovníčka nad rámec zákona požadovala od splnomocnenca [REDACTED] [REDACTED] materiály (kolaudačné rozhodnutia) aj napriek tomu, že v § 3 ods. 8 citovaný zákon taxatívne ustanovuje, aké materiály môže požadovať, pričom tieto materiály, ktoré žiadala, sa nachádzajú na obecnom úrade, keďže obec je aj stavebným úradom, (iv) v minulosti ešte v roku 2006 odmietala ohlasovňa prihlásiť na trvalý pobyt na rekreačné chaty osoby z dôvodu, že na rekreačné chaty neboli pridelené súpisné čísla (čo je podmienkou zákona v § 3 ods. 2 citovaného zákona) a štatút rekreačnej chaty im vtedy nebol prekážkou, pričom v tom čase už bol účinný zákon č. 253/1998 Z. z., avšak v súčasnosti podľa stanoviska ohlasovne rekreačná chata nespĺňa podmienky na prihlásenie na trvalý pobyt, kde sa odvoláva na stavebný zákon, ktorý je v zákone uvedený ako odkaz – poznámka pod čiarou,

kde poznámky pod čiarou k príslušným odkazom nie sú súčasťou právneho predpisu a majú iba informatívny charakter, (v) obecny úrad zmenil úradné hodiny ohlasovne po odchode [REDACTED] a [REDACTED] len na pondelok aj napriek tomu, že úradné hodiny dovtedy a po voľbách boli a sú určené na všetky pracovné dni v týždni.

47. Vzhľadom na to, že slobodu pohybu a pobytu upravujú viaceré medzinárodné dokumenty a aj ústava v čl. 23, ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, pod slobodou pohybu a pobytu treba rozumieť oprávnenie každého slobodne si vybrať svoje bydlisko, ktoré má potom právo využívať na trvalý alebo prechodný pobyt, čo obec podľa OR PZ neakceptovala.

48. Oddelenie dokladov OR PZ z uvedených dôvodov, ako aj z dôvodu, že išlo o veľký počet osôb a množstvo písomností, ktoré bolo potrebné skontrolovať a spracovať manuálne a počítačovo v systéme registra obyvateľov, vykonalo 13. novembra 2014 prihlásenie na trvalý pobyt, a to v 119 prípadoch. Vzhľadom na to, že oddelenie dokladov nemá vyčleneného pracovníka na prihlasovanie osôb, resp. na vedenie agendy hlásenie pobytu, a tieto úlohy plnia všetci pracovníci oddelenia dokladov, prihlasovanie a súvisiacu agendu podľa vyjadrenia OR PZ riešili až vo štvrtok 13. novembra 2014 a kompletizáciu materiálov dokončili 14. novembra 2014. Zoznam osôb o prihlásení na trvalý pobyt v obci Kvakovce bol na Obecny úrad v Kvakovciach z dôvodu urýchlenia korešpondencie zaslaný podľa vyjadrenia OR PZ elektronickou formou 14. novembra 2014.

49. Pri prihlasovaní na trvalý pobyt oddelením dokladov bolo podľa OR PZ zistené, že zo strany ohlasovne Obecneho úradu obce Kvakovce došlo k viacerým pochybeniam, a to v tom, že v 7 prípadoch bolo pridelené súpisné číslo ([REDACTED]) na chatu, avšak o počítačové číslo domu (chaty) obec nepožiadala, a z toho dôvodu súpisné číslo nie je vedené v registri obyvateľov. Občan si podľa vyjadrenia OR PZ splnil všetky podmienky ustanovené platnou legislatívou a za chybný postup obce nemôže prísť občan o svoje práva na zmenu pobytu. Z toho dôvodu boli 15 občania prihlásení na obec Kvakovce, keďže k pochybeniu došlo zo strany obce, a nie občanov.

50. Tvrdenie obce, že došlo k prihláseniu 24 občanov v rodinných domoch v intraviláne obce (čísla domov [REDACTED]), je podľa názoru OR PZ zavádzajúce a účelové, keďže aj v týchto prípadoch ide o nedostatky obce z minulého obdobia, ktoré pretrvávajú do súčasnosti.

51. Zo strany obce Kvakovce došlo v predchádzajúcom období podľa OR PZ k viacerým porušeniam vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 347/1997 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o označovaní ulíc a iných verejných priestranstiev a číslovaní stavieb (ďalej len „vyhláška“), a to z toho dôvodu, že od roku 1997 nezmenili evidenčné čísla, ktorými boli označované chaty, na súpisné čísla, pričom povinnosť vykonať zmeny bola v zmysle citovanej vyhlášky do 31. decembra 1998. Evidenčné čísla chat boli vedené od čísla 1, rovnako ako súpisné čísla rodinných domov v obci tiež od čísla 1. K zmene došlo podľa OR PZ až začiatkom roku 2008, kedy zmenou evidenčných čísiel chat v rekreačnej oblasti Domaša-Dobrá na súpisné čísla bola rozhodnutím obce Kvakovce urobená zmena, a to tým spôsobom, že súpisné čísla rekreačných chat boli priradené od čísla 301. Zo strany obce však potom nedošlo k oznámeniu zmien na príslušné orgány, a preto došlo podľa OR PZ k tomu, že je duplicita súpisných čísiel rekreačných chat na rekreačnej oblasti Domaša-Dobrá a rodinných domov v obci Kvakovce do súčasnej doby. Obec, ohlasovňa, ako aj sám starosta o tomto probléme podľa OR PZ vedeli a neriešili ho. Obec a ohlasovňa priradujú súpisné čísla svojím rozhodnutím, ale už povinnosť požiadať o pridelenie počítačového čísla domu (indexu domu) si nespĺnili a dochádza k tomu, že súpisné číslo v registri obyvateľov neexistuje – nie je vedené.

52. Taktiež bolo podľa vyjadrenia OR PZ zistené, že zo strany ohlasovne nie je uplatňovaný rovnaký postup pri prihlasovaní občanov na trvalý pobyt v rekreačnej oblasti Domaša-Dobrá, katastrálneho územia Kvakovce, o čom svedčia aj zistenia, že (i) 18. septembra 2014 bola na trvalý pobyt v obci Kvakovce č. d. [REDACTED] (rekreačná chata) prihlásená [REDACTED], a to na rekreačnú chatu majiteľov [REDACTED] a [REDACTED], pričom už prihlasovanie ďalších občanov za obdobných podmienok ohlasovňa odmietla realizovať, (ii) v rekreačnej oblasti Domaša-Dobrá sú niektoré chaty skolaudované

ako rodinné domy a niektoré ako rekreačné chaty, a to aj napriek tomu, že ide o rovnaký druh stavby, (iii) obec podala 28. novembra 2014 na Okresnú prokuratúru Vranov nad Topľou podnet na posúdenie zákonnosti postupu ohlasovne pri prihlásení občanov na rekreačné chaty – budovy na individuálnu rekreáciu, teda priznáva, že v minulosti prihlasovala občanov na rekreačné chaty aj napriek tomu, že teraz tvrdí, že rekreačná chata nespĺňa podmienky na trvalý pobyt.

53. V ďalšej časti stanoviska OR PZ reagovalo na skutočnosti uvedené v sťažnosti. Ak sa obec Kvakovce odvoláva na poznámky pod čiarou 4b) k § 3 ods. 2 zákona č. 253/1998 Z. z., ide o odkaz na § 43c stavebného zákona. Podľa OR PZ poznámky pod čiarou k príslušným odkazom nie sú súčasťou právneho predpisu a majú len informatívny charakter. Zo strany ohlasovne a obce však nie je podľa OR PZ rešpektované ustanovenie § 3 ods. 2 citovaného zákona, pretože neakceptujú možnosť prihlásenia sa na trvalý pobyt na budovu, ktorá je určená na individuálnu rekreáciu (čím rekreačná chata podľa OR PZ je, čo je zrejme aj z listu vlastníctva, kde je kód druhu stavby 19 – budova pre šport a rekreačné účely, a popis stavby – rekreačná chata).

54. Podľa OR PZ taktiež nie je zo strany obce Kvakovce rešpektované ani ustanovenie § 3 ods. 8 citovaného zákona, keďže ohlasovňa a obec vyžadujú materiály nad rámec citovaného zákona, aj keď tento taxatívne ustanovuje, čo je občan povinný pri hlásení trvalého pobytu predložiť.

55. K prihlasovaniu obyvateľov bez súhlasu vlastníkov budov OR PZ uvádza, že ide o súpisné čísla [REDAKOVANÉ], kde u prvých štyroch ide o duplicitu súpisných čísiel rodinných domov a rekreačných chát a súpisné číslo [REDAKOVANÉ] je rekreačná chata, ktorá bola skolaudovaná ako rodinný dom. Písomné súhlasy s overenými podpismi sa nachádzajú podľa OR PZ na oddelení dokladov. Uvedené materiály neboli zaslané na obecný úrad z toho dôvodu, že prihlásenie vykonal OR PZ a tieto sa nachádzajú v jeho dokumentácii.

56. Tvrdenie obce, že súpisné číslo [REDAKOVANÉ] je len rodinný dom [REDAKOVANÉ] z obce Kvakovce, je podľa OR PZ zavádzajúce, keďže aj podľa predložených materiálov obec

vedela o duplicitate súpisných čísiel na rekreačnej oblasti Domaša-Dobrá a v obci Kvakovce, a súpisné číslo ■ je pridelené aj rekreačnej chate, ktorej vlastníkmi sú ■ a ■, bytom ■.

57. V závere OR PZ zdôraznilo, že prihlasovacie lístky na trvalý pobyt boli súčasťou materiálov, ktoré predložili splnomocnenci ■ a ■. Splnomocnenci predložili splnomocnenia podpísané žiadateľmi o trvalý pobyt a ich podpisy boli úradne overené. Zo strany oddelenia dokladov OR PZ bola kontrolovaná správnosť vypísaných údajov, a nie autenticita podpisov. Za toto zodpovedajú podľa OR PZ dotknuté osoby a splnomocnenci, ktorí materiály doručili a boli splnomocnení na prihlasovanie osôb.

7. Vyjadrenie obce Kvakovce

58. Ústavný súd si vyžiadal vyjadrenie obce Kvakovce, do ktorej sa pred voľbami do orgánov samosprávy obce Kvakovce konaných 15. novembra 2014 prihlásilo 119 občanov na trvalý pobyt.

59. Stanovisko obce Kvakovce bolo ústavnému súdu doručené 14. januára 2015, ktoré ako štatutárny zástupca obce predložil a vypracoval starosta obce Kvakovce ■, ktorý je zároveň odporcom v konaní pred ústavným súdom.

60. Z dôvodu, že v stanovisku obce sú uvádzané najmä skutočnosti smerujúce proti sťažovateľom a fyzickým osobám, ktoré boli neskôr vypočuté ústavným súdom ako svedkovia, postačí pre účely rekapitulácie tohto stanoviska uviesť jeho najpodstatnejšie body odlišujúce sa svojím obsahom od vyjadrenia ■, ktoré zaslal ústavnému súdu z pozície odporcu v konaní pred ústavným súdom.

61. Obec Kvakovce vo svojom stanovisku poukázala na problémy, ktoré v obci pretrvávajú, dotýka sa medziľudských vzťahov, pracovnoprávných vzťahov, ako aj vzťahov bývalého starostu obce Kvakovce ■ k občanom a obyvateľom obce Kvakovce, ako aj k chránenej dielni nachádzajúcej sa v obci Kvakovce. Obec poukazuje na z jej pohľadu „cielenú sabotáž“ obecného úradu po uskutočnených voľbách, neochotu zamestnankýň

obecného úradu prísť po uskutočnených voľbách do zamestnania, neexistenciu obecných dokumentov v administratívnych priestoroch obecného úradu, zablokované telefónne linky a elektronické pošty, zapečatené vchody do obecného úradu. Obec Kvakovce zároveň poukázala na problémy pri preberaní obecného úradu novým starostom obce Kvakovce [REDAKOVANÉ] (na preukázanie tvrdení obec predložila notársku zápisnicu, z ktorej vyplývajú tvrdené skutočnosti), poukázala na chýbajúce finančné prostriedky na bankových účtoch obce Kvakovce a nevyplatené mzdy zamestnancom obecného úradu.

IV.

Ústne výpovede účastníkov konania a svedkov

62. V dňoch 26. januára 2015 a 27. januára 2015 ústavný súd vo veci uskutočnil ústne vypočutie sťažovateľov, odporcov a ďalších fyzických osôb ako svedkov na základe predvolania ústavného súdu, ktoré sa z dôvodu efektívnosti postupu ústavného súdu uskutočnilo na Obecnom úrade obce Kvakovce.

63. Sťažovateľ a účastník konania [REDAKOVANÉ] uviedol, že sa pridrižiava sťažnosti, ktorú podal ústavnému súdu, pričom poukazuje na to, že hlavným dôvodom podania volebnej sťažnosti bola skutočnosť, že pred dňom volieb sa prihlásilo na trvalý pobyt do Kvakoviec 119 občanov. Považuje za čudné, že v zozname prihlásených sú vedení aj bezdomovci. Obyvateľom Kvakoviec je od januára 2014, keď sa nasťahoval do rodinného domu v Kvakovciach. Predtým mal trvalý pobyt vo Vranove nad Topľou. Zo 119 prihlásených obyvateľov obce osobne nikoho nepozná. Pozná iba odporcu. Ďalej udáva, že pod pojmom bezdomovec rozumie osobu, ktorá nemá žiadny majetok ani bývanie v obci. Má informácie o tom, že títo ľudia, teda prihlásení ľudia, vlastnia v bývalých bydliskách domy alebo byty. Aj odporcu považuje za bezdomovca, hoci je tu už vedený šesť rokov. Nevie o tom, či odporca vlastní nehnuteľnosť v katastri obce Kvakovce.

64. [REDAKOVANÉ], sťažovateľ a účastník konania, vo svojej výpovedi uviedol, že volebnú sťažnosť podal z dôvodu, že do volieb bolo prihlásených 119 občanov, pričom toto prihlasovanie považuje za účelové. Pridrižiava sa písomného podania svojho právneho

zástupcu. Väčšina tých, ktorí sa prihlásili do obce Kvakovce pred voľbami, sú chatári v rekreačnej oblasti Domaša-Dobrá, ktorí predtým podľa jeho názoru neprejavovali záujem o túto obec. Ďalej udáva, že vie, že menovaní, resp. označení obyvatelia nejavili záujem o obec, pretože už od roku 2010 je poslancom obecného zastupiteľstva a títo ľudia nikdy nepredkladali žiadne návrhy tomuto zastupiteľstvu. Na obecný úrad chodil predtým iba odporca, niekedy bol aj pán [REDAKOVANÉ] a pána [REDAKOVANÉ] videl asi raz. Je rodený Kvakovčan, určitú dobu býval vo Vranove nad Topľou, ale od roku 2008 je Kvakovčan. Na skutočnosť, že by menované osoby v roku 2013 boli vykázané z obecného zastupiteľstva, sa nepamätá, avšak pamätá sa na to, že sa konala petícia proti hudobným slávnostiam, ktoré sa konali na Domaši. Nepamätá si, že by viaceré osoby došli na rokovanie obecného zastupiteľstva, ktoré bolo prerušené a títo ľudia boli vykázaní z miestnosti. Pred voľbami sa stalo, že na svojej nehnuteľnosti prihlásil na trvalý pobyt svoju dcéru a zaťa, a to týždeň pred voľbami, avšak nebolo to účelové, pretože sa volieb ani nezúčastnili, pretože išli za prácou do Nemecka.

65. [REDAKOVANÉ], sťažovateľ a kandidát na starostu obce Kvakovce, uviedol, že sa pridržiava svojej volebnej sťažnosti, ktorú podal najmä preto, že pred voľbami došlo k netypickému nárastu obyvateľov obce, ktorí sú chatármi na Domaši. Bol starostom obce, takže pozná tieto osoby, resp. viacerých z nich. Starostom bol v období od roku 2006 do roku 2011, pričom bol odvolaný na základe referenda. Už aj počas jeho pôsobenia bol v obci problém s prihlasovaním obyvateľov vždy pred voľbami, najmä preto, že sa chatári chceli prihlásiť vždy na poslednú chvíľu, a to dva alebo tri dni pred voľbami. Pred voľbami, ktoré sa konali v roku 2010, bolo týmto spôsobom prihlásených asi 6 až 8 osôb. To, že išlo o účelovosť, vyplýva podľa neho aj z toho, že zamestnankyňa obecného úradu tieto prihlasovacie lístky nezasielala na políciu. Nemá problém s tým, že sa chatári prihlasujú na trvalý pobyt, problém vidí v tom, že sa to deje vždy pár dní pred voľbami, napr. v roku 2011 takto narástol počet z 368 na 390 voličov, následne na prezidentské voľby obec Kvakovce mala 356 voličov. Považuje za špekulatívne, že napr. [REDAKOVANÉ] sa prihlásila na trvalý pobyt pred podávaním kandidátok, pričom kandidovala aj na poslankyňu obecného zastupiteľstva, aj na starostku. Vzhľadom na to, že bol v kontakte s občanmi z oblasti Domaša-Dobrá, mal vedomosti o tom, že podporovatelia odporcu majú snahu prihlásiť sa na

trvalý pobyt. Odporca a [REDACTED] sa prihlásili na trvalý pobyt ešte pred rokom 2006 a stali sa aj poslancami obecného zastupiteľstva. Problémy začali podľa jeho vyjadrenia s prihlasovaním v roku 2010, keď sa prihlásilo tých 6 až 8 občanov o 15.30 h. Udáva, že pán [REDACTED] sa smial z toho, že na prihlasovací lístok hlasoval v obci Kvakovce a na občiansky preukaz v Prešove. Inak svedok spoluprácu obce s chatármi počas jeho pôsobenia v rokoch 2006 až 2010 vo funkcii starostu hodnotí kladne, chatári obci pomáhali, zaviedli spolu tradíciu Dobranského jarmoku, uskutočnil sa cykloturistický zraz za medzinárodnej účasti. V rámci cezhraničnej spolupráce s Poľskom sa uskutočnila fašiangová zabíjačka aj Jánske dni. Okrem uvedeného sa každý rok organizuje cykloturistika Osem Tibeňanov, na ktorom sa obec aktívne zúčastňovala. Pri organizovaní týchto akcií pomáhali najmä odporca s rodinou a [REDACTED] s rodinou, ako aj ostatní chatári. Zaviedla sa tradícia Sun dance, zaviedlo sa osvetlenie pri spolufinancovaní vyššieho územného celku. Napriek tomu, že chatári neboli prihlásení na trvalý pobyt, aktívne sa podľa jeho vyjadrenia zúčastňovali týchto akcií, na druhej strane obec prostredníctvom aktivačných prác skultúrnila a vyčistila prostredie, v ktorom títo chatári žijú. Títo chatári boli podľa jeho slov veľmi nápomocní aj pri získavaní finančných prostriedkov. Opravovali sa cesty, čo bolo podľa jeho vyjadrenia tiež zásluhou chatárov. Došlo aj k zosuvu pôdy v rekreačnej oblasti Domaša-Dobrá a chatári aj pritom vyšli v ústrety obci. Ďalej uviedol, že on namieta 119 prihlásených obyvateľov, ale má obavy z toho, aby títo zostali aj naďalej v obci s trvalým pobytom kvôli podielovým daniam. Má obavy, či títo občania zostanú naďalej obyvateľmi Kvakoviec, a namieta spôsob, ako sa ich prihlasovanie udialo. Ďalej uviedol, že odporca kandidoval prvýkrát na starostu v roku 2010 a získal 67 hlasov, v roku 2011 získal 66 hlasov a v roku 2014 v januári 92 hlasov. Poznomenáva, že voľby v obci Kvakovce boli aj v januári 2014 a neskôr 15. novembra 2014. Pokračujúc vo svojej výpovedi, udáva, že po jeho odvolaní v referende za aktívnej účasti odporcu sa podľa jeho presvedčenia vystriedali vo funkcii starostu štyria alebo piati zastupujúci a v doplňujúcich voľbách zvolení starostovia. Obdobie po referende sa mu ťažko hodnotí, lebo všetko, čo sa predtým udialo, sa podľa jeho názoru zametá pod koberec. Pokiaľ poukázal na to, že pre vedenie, ktoré bolo pred jeho pôsobením, akoby oblasť Domaša-Dobrá neexistovala, táto oblasť bola zanedbaná, a teda predchádzajúce vedenie nemalo záujem o spoluprácu s chatármi. Má vedomosti o tom, že

v obci Kvakovce existujú duplicitné súpisné čísla. Táto duplicita existuje po číslo 154, keďže takéto číslovanie existuje aj v chatovej oblasti Domaša-Dobrá. Má informáciu o tom, že sanitka alebo hasiči sa nevedeli dostať na určené miesto. Na otázku, čo je na tom nezvyčajné, že aj chatári sa rozhodli aktívne sa podieľať na výkone miestnej moci, udáva, že na tom nič nezvyčajné nie je. Jeho obava spočíva iba v tom, že prišli iba kvôli tomu, aby si zvolil svojho starostu aj poslancov. Sťažnosť podal aj z tohto dôvodu, aby bolo povedané, či táto forma získavania moci je legitímna.

66. Účastníčka konania a sťažovateľka [REDAKOVANÉ] udáva že trvá na písomnej sťažnosti, ktorú podala z dôvodu, že podľa jej názoru v prípade prihlasovania obyvateľov na trvalý pobyt išlo o okatý podvod. Toto prihlásenie bolo podľa jej názoru účelové, účelom bolo zmariť voľby. Účel zmariť voľby mal byť v prospech odporcu a poslancov, ktorí boli zvolení. V Kvakovciach býva od roku 1997. Členkou obecného zastupiteľstva bola v roku 2005 asi štyri mesiace. Nemá informácie, že by sa chatári zapájali do života obce. Prihlásení boli všetko rekreatanti a nebola to prvá snaha prihlásiť sa na trvalý pobyt. Má vedomosti o tom, že odporca aj v roku 2006 kandidoval na funkciu starostu obce ako bezdomovec. Pod pojmom bezdomovec myslí to, že nevlastní žiadnu nehnuteľnosť. S odporcom v minulosti nespôlupracovala. Sama kandidovala na poslankyňu obecného zastupiteľstva dvakrát. Nemá vedomosť o tom, prečo sa odporca prihlásil ako bezdomovec na trvalý pobyt. Môže sa iba domnievať, že to bolo kvôli Domaši, určite nie kvôli rozvoju obce. Domaša je súčasťou katastra Kvakoviec. Počula, že rodičia odporcu majú nehnuteľnosti v katastri Kvakoviec. Domnieva sa, že chatári volili iba odporcu. Podvod spáchal podľa jej názoru ten, kto angažoval týchto ľudí, aby sa prihlásili na trvalý pobyt so spoločným cieľom, aby mohli vyhrať voľby. Podľa jej názoru prihlásiť sa dva dni pred voľbami v obci Kvakovce na trvalý pobyt môže občan vtedy, ak splní zákonné podmienky.

67. Sťažovateľ a účastník konania [REDAKOVANÉ] sa pridrižiava svojho písomného podania na ústavný súd. Sťažnosť podal z dôvodu, že dva dni pred konaním volieb sa do obce prihlásilo 119 občanov nezákonne. Je rodený Kvakovčan. Pokiaľ ide o spoluprácu obce s chatármi, nemá vedomosti, že by chatári pomáhali obci pri akciách, resp. zadovážení

finančných prostriedkov na potreby obce. Ďalej udáva, že podľa jeho názoru prihlásení občania ovplyvnili výsledky volieb v Kvakovciach. Podľa jeho názoru prihlasovanie občanov bolo robené v prospech odporcu. Nezákonnosť prihlasovania chatárov vidí v účelovosti. V roku 2010 kandidoval na funkciu poslanca obecného zastupiteľstva, avšak nebol zvolený. Sťažnosť nepodal v tom čase preto, lebo nebol dôvod. Na otázku právneho zástupcu odporcu, prečo je podľa jeho názoru nezákonné, ak sa prihlási na trvalý pobyt, sťažovateľ [REDAKOVANÉ] uviedol, že nerozumie otázke.

68. Sťažovateľ a účastník konania [REDAKOVANÉ] uviedol, že trvá na sťažnosti, ktorú podal. Voľby považuje za nezákonné a neústavné najmä pre prihlasovanie obyvateľov dva dni pred voľbami. Nejde o päť občanov, ale o 119 osôb. Považuje to za účelové. Má vedomosti o tom, že odporca kandidoval aj v minulosti za starostu obce, avšak s fiaskom získal asi cez 30 hlasov. Za účelové považuje prihlasovanie osôb na trvalé bydlisko preto, že sa tak udialo dva dni pred voľbami. Pokiaľ by to mysleli títo občania vážne, tak by sa prihlásili na trvalý pobyt v obci už dávno. Účel, pre ktorý sa títo občania prihlásili na trvalý pobyt, bol podľa jeho názoru v získaní prevahy hlasov vo voľbách. Chcel by dodať, že týchto občanov nezaevidovala obecná ohlasovňa, ale polícia. V roku 2010 kandidoval na poslanca obecného zastupiteľstva a vie o tom, že aj vtedy sa prihlásili pred voľbami na trvalý pobyt obyvatelia, ale išlo o pár osôb, a nie o taký masívny počet obyvateľov, preto v tom čase nepodal sťažnosť ústavnému súdu. Za nezákonné považuje prihlásenie 119 občanov preto, lebo podľa jeho názoru nesplnili ustanovenia zákona. Keby títo občania pri prihlasovaní splnili ustanovenia zákona, nepodával by volebnú sťažnosť.

69. [REDAKOVANÉ], odporca, uviedol, že volebné sťažnosti považuje za nedôvodné. Obyvateľom Kvakoviec je od roku 2006, odkedy sa aktívne zapája do života obce. Vtedy bol prihlásený na trvalý pobyt na obec. Takto bola prihlásená aj [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. V roku 2006 bol zvolený za poslanca obecného zastupiteľstva, potom bol zástupca starostu, a to jeden rok, v roku 2010 kandidoval len na funkciu starostu, v roku 2011 bol hlavným kontrolórom obce, v roku 2012 bol z tejto funkcie odvolaný. To podľa jeho slov dokazuje, že od uvedeného obdobia sa aktívne zapájal do činnosti

samosprávny. Zúčastnil sa každého obecného zastupiteľstva, od roku 2010 každé zasadnutie obecného zastupiteľstva nahrával na kameru, prezentoval prácu obecného zastupiteľstva občanom aj chatárom prostredníctvom internetu a listami. Podľa jeho názoru 119 občanov bolo prihlásených na trvalý pobyt zákonným spôsobom a za nezákonné považuje ich neprihlásenie zo strany obce. Podľa jeho presvedčenia obec aktívne kládla ľuďom prekážky pri prihlasovaní a takejto činnosti bol účastný aj on osobne. Napriek tomu, že občania splnili všetky zákonné podmienky, odmietla ich obec Kvakovce prihlásiť na trvalý pobyt. V roku 2006 ho odmietla prihlásiť zamestnankyňa obecného úradu pani [REDAKOVANÉ] na pokyn vtedajšieho starostu, potom ho aj s ďalšími občanmi prihlásila na trvalý pobyt polícia. Prihlasovanie v roku 2006 nikto neorganizoval, všetci občania išli spontánne. Po roku 2006 sa zmenil zákon o prihlasovaní obyvateľov a potom sa mohli občania prihlásiť aj do chat. Nebude hodnotiť osobný motív jednotlivcov, sám určite nikoho nemotivoval a ani nikomu nič nesľúbil, v obci navštívil skoro každý dom pred voľbami a rozprával sa s ľuďmi o problémoch, ktoré v obci sú. Nevie si predstaviť zmanipulovať toľko ľudí, často s vysokoškolským vzdelaním, jednoducho ide o vývoj a treba pracovať s ľuďmi. Poznomenáva, že ani nebola 100 % účasť prihlásených 119 občanov. Po totálnom chaose, ktorý bol v obci za posledné štyri roky, vysvetľuje nárast počtu jeho voličov nádejou ľudí v stabilitu v obci. Podľa jeho názoru ľudia chceli, aby sa v obci niečo zmenilo. So 100 % istotou si nedovolí tvrdiť, že 119 prihlásených ľudí ovplyvnilo výsledok volieb, aj keď ich hlas určite zavážil. V predošlom období chaos spočíval v tom, že v obci neboli rešpektované zákony, pribúdali v obci čierne stavby bez vyvodzovania sankcií, občania sa nemohli vyjadriť k veciam verejným, aj keď chceli, z programu zastupiteľstva bola úplne vypustená diskusia a bola častá výmena vedenia obce. Ten chaos, ktorý tvrdí, že bol v obci v predošlom období, on nezapríčinil. Na otázku svojho právneho zástupcu, či sa chatári snažili zúčastniť zasadnutia obecného zastupiteľstva, odporca udáva, že áno, opakovane, niekoľkokrát, pričom najemotívnejšia a najväčšia účasť bola v roku 2013, keď obec bez súhlasu chatárov odsúhlasila technoparty v rekreačnej oblasti a tiež neobmedzené diskotéky do štvrtej ráno. Ľudia spísali petíciu, a to na návrh poslanca [REDAKOVANÉ], avšak obecné zastupiteľstvo odsúhlasilo zrušenie diskusie a odvtedy už žiadna diskusia nebola a občania

sa nemohli vyjadrovať. Toto isté zažili chatári v roku 2005, keď sa nemohli k ničomu vyjadriť.

70. [REDAKOVANÉ], odporkyňa v 3. rade, uviedla, že nevidí dôvod, prečo by mala byť takáto volebná sťažnosť podaná. Osobne si myslí, že v rámci komunálnych volieb prebiehalo všetko podľa zákonov. Tie dôvody, ktoré uviedli sťažovatelia, považuje za nedôvodné. Obyvateľkou Kvakoviec je približne dva mesiace. Jej rodičia v obci vlastnia nehnuteľnosť, pričom väčšinu roka trávi na Domaši. Ide o dvojpodlažnú dvojgeneračnú chatu. Býva s rodičmi. Uviedla, že už dávno uvažovala o tom, že bude mať trvalý pobyt v obci Kvakovce, keďže tam trávi veľa času a dochádza odtiaľ aj do práce. Z občanov, ktorí sa prihlásili na trvalý pobyt pred voľbami, viacerých pozná, sú to predovšetkým jej susedia. Zapája sa aj do života obce, ako príklad uvádza, že každý rok čistia s ostatnými chatármi brehy jazera. Kandidovala na poslankyňu do obecného zastupiteľstva. Býva spolu s manželmi [REDAKOVANÉ]. Prihlásenie sa na trvalý pobyt vyšlo z jej vlastnej iniciatívy. V predchádzajúcom volebnom období jej vždy ležalo na srdci, čo sa v rekreačnej oblasti deje, avšak návrhy obecnému zastupiteľstvu nepodávala. Nevie, kto býva v rekreačnej chate súpisného čísla [REDAKOVANÉ]. Vzhľadom na to, že jej rodina nemá skolaudovanú chatu, nemôže mať na nej evidovaný trvalý pobyt, a preto má trvalé bydlisko u manželov [REDAKOVANÉ]. Otázka jej trvalého pobytu pritom nie je iba papierová záležitosť, keďže sa o manželov [REDAKOVANÉ] stará, čo môžu dosvedčiť. Nie je možné, že by na chatu jej rodičov, ktorá nie je skolaudovaná, bolo prihlásených ďalších 9 ľudí. Nepamätá sa na súpisné číslo chaty jej rodičov. V občianskom preukaze trvalý pobyt v obci Kvakovce ešte nemá zaznamenaný, pretože je podnikateľkou a čaká, kým dôjde k premenovaniu názvov ulíc, aby nemusela zmeny uskutočňovať viackrát. Zatiaľ nemenila adresu v žiadnom orgáne verejnej správy. Ďalej uviedla, že chata jej rodičov ešte nie je skolaudovaná. To znamená, že chata so súpisným číslom [REDAKOVANÉ] nepatrí jej rodičom.

71. Odporca v 2. rade [REDAKOVANÉ] uviedol, že volebná sťažnosť nie je opodstatnená. Kandidoval za poslanca obecného zastupiteľstva ako každý iný kandidát a nerozumie, prečo je podaná sťažnosť v súvislosti s voľbami, pretože on sa nezúčastnil

žiadneho komplotu. Je obyvateľom Kvakoviec od júla 2013. Býval vo Vranove nad Topľou v rodinnom dome, ktorý predal a nasťahoval sa do chaty na Domaši. Chata je v jeho vlastníctve. Na chatu predtým chodil sporadicky, ale na rodinný dom mal vysoké náklady, tak sa presťahoval. Do života obce sa veľmi nezapájal. Pozná len niekoľko ľudí, ktorí sa pred ostatými voľbami prihlásili na trvalý pobyt v obci Kvakovce. Pár dní pred voľbami sa dozvedel, že boli nejaké problémy s prihlasovaním sa na trvalý pobyt.

72. Odporkyňa vo 4. rade [REDAKOVANÉ] uviedla, že sťažnosť považuje za neopodstatnenú, podľa jej názoru voľby prebehli spravodlivo. Už dlhé roky, t. j. od roku 1991, podniká s manželom a deťmi v rekreačnej oblasti Domaša-Dobrá, pozná ľudí z Kvakoviec a považuje sa aj s rodinou za Kvakovčanov. S občanmi z územia obce spolupracuje, títo sa u nej v reštaurácii a potravinách informujú, čo sa deje na Domaši, a ona s rodinou sa naopak, informujú, čo sa deje v obci. Trvalý pobyt v obci Kvakovce získala ešte niekedy v roku 2008 alebo 2010.

73. Sťažovateľ [REDAKOVANÉ] uviedol, že trvá na podanej sťažnosti na nezákonnosť a neústavnosť volieb z tých dôvodov, ktoré sú uvedené v písomnej sťažnosti. Je rodákom z Kvakoviec, žije tam 50 rokov. Odporcu pozná osobne asi od roku 2000. Zo skupiny 119 prihlásených občanov pozná málo občanov, napriek tomu, že vykonával funkciu starostu obce. O problémoch prihlasovania sa 6. novembra a 10. novembra 2014 nemá konkrétny prehľad, tieto vykonávala pani [REDAKOVANÉ]. Aj pred bývalými voľbami boli v obci problémy s prihlasovaním sa na trvalý pobyt, ale v menšom počte. Niektorí občania z osady Dobrá sa zapájajú do života obce, ale že by to bolo nejako aktívne, nemôže povedať. Začiatkom novembra minulého roka sa podľa jeho informácií pokúsilo prihlásiť sa v ohlasovni niekoľko osôb, asi dvaja alebo traja, na počet sa presne nepamätá. V rokoch 2006 až 2010 sa prihlásilo do obce cca 10 obyvateľov. Skupinu 119 občanov podľa jeho názoru organizoval odporca, ktorý ich dezinformoval, pretože podľa neho niektorí ani nevedeli, z akého dôvodu sa majú prihlásiť na trvalý pobyt. Odporca organizoval týchto ľudí prostredníctvom internetovej stránky domasacity.sk a prostredníctvom tejto stránky uvádzal polopравdy a skreslené informácie. Odporca už pred týmito voľbami viackrát kandidoval na funkciu

starostu a vždy neúspešne. Je toho názoru, že prihlásením sa 119 občanov rozhodne došlo k ovplyvňovaniu volieb, pretože podľa volebnej komisie sa drvivá väčšina týchto občanov zúčastnila týchto volieb a podľa jeho názoru volila odporcu. Občania, ktorí patria do namietanej skupiny 119 občanov, sa aktívne nezapájali do života obce, resp. iba výnimočne. Nemôže tvrdiť, že by títo občania žili s obcou, že by zápasili s problémami, ktoré obec mala. Myslí si, že pokiaľ by sa týchto 119 obyvateľov nezapojilo do volieb, vzhľadom aj na bývalé výsledky volieb, by p. [REDAKOVANÉ] nemal šancu mať úspech vo voľbách. V určitom období, keď sám pôsobil ako poslanec obecného zastupiteľstva (2011), odporca bol hlavným kontrolórom obce, pričom bol z tejto funkcie odvolaný. Je toho názoru, že za internetovou stránkou stojí odporca. Pokiaľ ide o petíciu za záchranu Domaše, vie, že takáto existovala. Nevie, koľko ľudí ju podpísalo (právny zástupca odporcu dodáva, že asi 16 000), a nevie, kto bol v petičnom výbore. Ďalej uvádza, že podali podnet na Okresnú prokuratúru Vranov nad Topľou. Zatiaľ, pokiaľ vie, nebolo vo veci rozhodnuté. Sťažovateľ dodal, že zákon presne ustanovuje podmienky na prihlásenie sa na trvalý pobyt v nebytových priestoroch. Zastáva názor, že v prípade [REDAKOVANÉ] došlo zo strany obce k pochybeniu ako ohlasovne. Nevie, kto bol v tom čase starostom obce. Zotrváva na tom, čo uviedol na strane 9 sťažnosti, že aj k pánovi [REDAKOVANÉ] boli prihlásení na trvalý pobyt občania uvedení v písomnom podaní, hoci priznáva, že v obci v súvislosti so súpisnými číslami sú určité nezrovnalosti. Má vedomosti o tom, že v katastri obce Kvakovce vlastní nehnuteľnosti aj manželia [REDAKOVANÉ]. So súpisným číslom [REDAKOVANÉ] môžu byť nezrovnalosti, ale stále je to problematika rekreačnej chaty. Uviedol, že sa stalo, že na zasadnutí obecného zastupiteľstva zástupcovia chatárov chceli diskutovať o svojich problémoch. Pokiaľ ide o zrušenie diskusie, dodáva, že rokovanie obecného zastupiteľstva sa riadi rokovacím poriadkom a pokiaľ obecné zastupiteľstvo odsúhlasí, že niekto môže vystúpiť v diskusii, je to umožnené, pokiaľ nesúhlasí, tak to možné nie je. Nepamätá sa, či niekedy niekomu nebolo umožnené vystúpiť pred obecným zastupiteľstvom. Pokiaľ ide o ekonomický efekt z rekreačnej oblasti Domaše pre samotnú obec, ide podľa neho o príjem do rozpočtu, konkrétne dane z nehnuteľností. Percentuálny podiel dane z nehnuteľností z uvedenej oblasti nevie uviesť, výber daní je podľa neho asi na 40 %. Pokiaľ ide o volebné moratórium, podľa jeho názoru aj odporca vo svojom stanovisku k sťažnosti, ktoré doručil ústavnému súdu,

potvrdil, že deň pred voľbami boli v obci rozdávané letáky. Podľa informácie, ktorú má od svedkov, to bol odporca, ktorý tieto letáky roznášal.

74. Svedok [REDAKOVANÉ] uviedol, že vzhľadom na to, že v rekreačnej oblasti má nehnuteľnosti, už dávno sa chcel zúčastniť na riadení vecí verejných. Tento svoj postoj deklaroval pri viacerých stretnutiach občanov, ktorí prejavili ten istý názor ako on. Bol poverený väčšinou zo 119 občanov, chatárov, tými, ktorí majú vlastnícky vzťah v danej oblasti. Každá jedna osoba ho podľa jeho vyjadrenia jednotlivo splnomocnila, resp. osobne splnomocnila, aby vykonal ohlásenie trvalého pobytu v obci. Na základe týchto splnomocnení prišiel 6. novembra 2014 spolu s manželkou a p. [REDAKOVANÉ] na Obecný úrad v Kvakovciach. Po predložení dokladov pracovníčke úradu pochopil, že ju prekvapili, a po predložení týchto dokladov odišla za p. starostom [REDAKOVANÉ]. Neskôr od nich vyžadovala doklady nad rámec zákona, konkrétne kolaudačné rozhodnutia, a neskôr prestala s nimi komunikovať. Tak z úradu odišli s tým, že pracovníčka deklarovala, že ona ich prihlásiť nemôže. Následne v pondelok 10. novembra 2014 boli znovu na obecnom úrade, takisto s p. [REDAKOVANÉ] a manželkou. Znovu predložili doklady a splnomocnenia na prihlásenie občana na rodinný dom nachádzajúci sa v chatovej oblasti. Pracovníčka po predložení dokladov odišla na chodbu, kde sa zdržala asi polhodinu, predpokladá, že telefonovala. Po dlhšom čase sa vrátila a začala vypisovať prihlasovací lístok jedného občana. Následne im po tomto úkone oznámila, že musí súrne odísť a ostatné doklady v tomto momente vybavovať nebude. Zároveň doklady, ktoré jej dali vo štvrtok, odmietla s tým, že nemôže prihlásiť ľudí na trvalý pobyt. Následne sa dozvedel, že obec Kvakovce zmenila úradné hodiny, kde v podstate zápis občanov limitovala na dve hodiny týždenne, má dojem, že to bol pondelok. Podotýka, že na internete zmena týchto úradných hodín nebola uvedená. Následne navštívili políciu a vzhľadom na to, že obec bezodkladne nekonala, požiadali o zapísanie občanov na trvalý pobyt. Celú dokumentáciu protokolárne odovzdali OR PZ, oddeleniu prihlasovania vo Vranove nad Topľou. Pokiaľ ide o splnomocnenie, poznamenáva, že určitá časť skupiny 119 občanov splnomocnila zastupovaním aj [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]. Udáva, že býva sezónne aj v Kvakovciach, aj v Prešove, keďže má viac nehnuteľností, teraz býva v Kvakovciach. Adresu na občianskom preukaze nezmenil z toho

dôvodu, že dochádza k indexácii v obci Kvakovce a v chatovej oblasti dochádza k pomenovaniu ulíc. S myšlienkou prihlásiť sa na trvalý pobyt v obci Kvakovce sa zaoberal už dávno s tým, že spolu s ostatnými chatármi si mysleli, že v obci dôjde k nejakým zmenám a nebudú sa musieť podieľať na správne verejných vecí. Niektorí chatári sa prihlásili na trvalý pobyt už omnoho skôr. Pri vybavovaní splnomocnení sa stretol skoro s každým, ale pomáhala mu aj manželka a pán [REDACTED]. Dňa 10. novembra 2014 žiadal o vydanie potvrdenia od pracovníčky obecného úradu o tom, že chcel prihlásiť na trvalý pobyt občanov, ktorí ho splnomocnili, avšak takéto potvrdenie dostal iba pán [REDACTED]. Uviedol, že nevie, koľkí zo 119 splnomocniteľov splnomocnili jeho. Pracovníčke doklady predložil asi v prípade dvoch alebo troch osôb, možno viac, tieto boli v zakladačoch, avšak pracovníčka nereagovala. Má dojem, že išlo o pani [REDACTED]. Na predložený list obecného úradu č. 352/51/2014 zo 6. novembra 2014 s tým, aby identifikoval podpis na tomto liste, svedok udáva, že je možné, že taký list dostal, ktorý však niekde založil s tým, že sa domnieval, že nedostali súhlas na prihlásenie na trvalý pobyt. Podotýka, že došlo s pani [REDACTED] aj k výmene názorov, k roztrhaniu dokumentov. Svedok ďalej uviedol, že po pondelku 10. novembra 2014 už odišiel na políciu a nevie o tom, či podateľňa na obecnom úrade v stredu fungovala. Po 10. novembri 2014 s obcou už nekomunikoval. V súčasnosti má trvalý pobyt v budove pána [REDACTED], ktorý je deklarovaný ako rodinný dom. Pokiaľ sa zdržiava v obci, tak v tejto budove alebo v susednej budove pána [REDACTED], ktorému sám predal pozemky. V dome pána [REDACTED] je nahlásených 7 osôb. Príbuzenské väzby medzi tými 7 prihlásenými nie sú. Prevažnú väčšinu roka sa zdržiava v Kvakovciach. Pokiaľ ide o poplatok za odpad, predpokladá, že tento platí majiteľ budovy, predpokladá, že aj za jeho osobu. Spresňuje, že vlastní rozostavané nehnuteľnosti a tiež chatu. Chata nie je obývateľná a nie je ani skolaudovaná. Nevie povedať, na akom parcelnom čísle sa uvedená chata nachádza, má viacero nehnuteľností. V živnostenskom registri, resp. v obchodnom registri, zmenu svojej adresy nenahlásil z toho dôvodu, lebo čaká na zmenu názvu ulíc. Zmenu bydliska nepovažuje za formálnu zmenu, lebo v registri občanov sa zmena bydliska objavila. Svoje bydlisko zatiaľ nenahlásil žiadnym orgánom z 8 inštitúcií, kde by túto zmenu nahlásiť mal, čaká na zmenu občianskeho preukazu. Nezúčastnil sa nikdy zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kvakovciach, ale sledoval udalosti na internete. Podnet na

obecné zastupiteľstvo nedal, ale domnieva sa, že sa podnety chatárov na obecné zastupiteľstvo dostali prostredníctvom občianskeho združenia. Tieto podnety mali vzniknúť na obecnom zastupiteľstve ľudí, ktorí sa tým intenzívnejšie zaoberali. On tieto veci komunikoval s pánom [REDACTED]. Pravdou podľa jeho tvrdenia je, že pani [REDACTED], pracovníčka obecného úradu, pred nimi roztrhala doklady, nazdáva sa, že ide o ten list, ktorý nemá, ktorý predložil ústavnému súdu právny zástupca pána [REDACTED]. To, čo je teraz na Domaši-Dobrej, je podľa neho žalostný stav, nemôže tam zavolať ani svojich priateľov zo zahraničia, a práve preto sa rozhodol zúčastňovať sa na správe vecí verejných.

75. Svedok [REDACTED] uviedol, že na trvalý pobyt v obci Kvakovce chcel prihlásiť seba a svoju manželku. Prvá návšteva obecného úradu bola 6. novembra 2014 spolu s p. [REDACTED] a p. [REDACTED]. Pracovníčke predložili všetky doklady, ktoré sú potrebné podľa zákona. Po predložení dokladov pracovníčka tieto prevzala a odišla k pánovi starostovi. Asi po 10 minútach vyšla z jeho kancelárie s tým, že požadovala, aby predložil kolaudačné rozhodnutia od svojej chaty. Na jeho pripomienku, že pracovníčka požaduje doklad nad rámec zákona, pracovníčka trvala na tom, že má na to právo a potrebuje aj kolaudačné rozhodnutie. Svedok sa dožadoval toho, aby pracovníčka vybrala toto kolaudačné rozhodnutie z archívu. Pracovníčka skonštatovala, že ona nemá túto agendu, má ju jej kolegyňa. Na naliehanie, aby bezodkladne vydala potvrdenie o trvalom pobyte, čo je povinná urobiť, prestala komunikovať. Potom odišiel s ostatnými z obecného úradu. V pondelok ráno aj s p. [REDACTED] sa znovu dostavili na obecný úrad a pracovníčke predložil kolaudačné rozhodnutie. Pracovníčka si letmo prezrela kolaudačné rozhodnutie a po nahliadnutí do počítača povedala, že ho nemôže prihlásiť na pobyt, keďže jeho chata je určená na rekreáciu. Pripomína, že jeho chata je označená ako rekreačná chata. Vyčítal pracovníčke, resp. obci, že má nerovný prístup k občanom, lebo podľa jeho vedomostí aspoň 15 občanov je prihlásených na rovnaký druh objektu. Pracovníčka na tieto argumenty nereagovala. Pracovníčka mu vydala stanovisko, ktoré dala vzápätí vytlačiť, predpokladá, že ho mala pripravené. Opakovane pracovníčke kládol otázku, prečo je voči nemu uplatňovaný iný prístup ako napr. proti pánovi [REDACTED], ktorý na rovnaký druh nehnuteľnosti má vydaný trvalý pobyt, ale odpoveď nedostal. Prevzal stanovisko a predpokladal, že sa obec takto

bude správať, lebo už to tak bolo v roku 2006. Mal pripravenú alternatívu a predložil pani [REDAKOVANÉ] list vlastníctva, kolaudačné rozhodnutie, súhlas vlastníka rodinného domu – pána [REDAKOVANÉ], ktorý má na Domaši objekt skolaudovaný ako rodinný dom. Pani [REDAKOVANÉ] tieto doklady prevzala, odišla na chodbu. Bolo počuť telefonovanie. Potom sa vrátila a vydala potvrdenie o pobyte. Potom dal doklady svojej manželky, v tom pani [REDAKOVANÉ] prestala konať, odmietla prevziať doklady a povedala, že musí z úradu súrne odísť v služobnej veci. Svedok trval na vybavení svojej veci a argumentoval, že sú tu dve pracovníčky, sú úradné hodiny, chcel, aby sa vo veci konalo. Pani [REDAKOVANÉ] oznámila, že jej kolegyňa ju zastúpiť nemôže, lebo tieto veci robí ona, a nemôže ísť za ňu ani na matriku, a potom z úradu odišla. Potom odišli do Vranova nad Topľou na OR PZ. Pracovník oddelenia dokladov prevzal všetky doklady na základe ich žiadosti, a 119 osôb zaevidoval na trvalý pobyt v obci Kvakovce. Svedkova manželka bola prihlásená na trvalý pobyt políciou, preto majú s manželkou rôzne adresy trvalého pobytu v obci Kvakovce. V občianskom preukaze nedal pozmeniť svoje údaje o trvalom pobyte z dôvodu, že v obci sa ulice pomenúvajú a zatiaľ nechce tieto zmeny vykonať. V obci Kvakovce býva od roku 2003. S obcou podľa jeho slov komunikoval, mal negatívne skúsenosti. Rekreačná oblasť v roku 2004 mala úmysel odčleniť sa od obce, problémy boli riešené aj v Národnej rade Slovenskej republiky, neskôr bol účastný petície proti technoparty. Bol predsedom petičnej komisie. Ďalej to bola petícia za obnovenie Domaše. Petícii o technoparty obecný úrad vyhovel, nepovolil túto akciu, napriek tomu sa akcia konala, podľa jeho vedomostí aj so súhlasom obce. Viackrát sa zúčastnil zasadnutia obecného zastupiteľstva so skupinou asi 10 chatárov. Chceli, aby ako bod programu boli zaradené aj problémy rekreačnej oblasti Domaša-Dobrá. Starosta s tým nesúhlasil a nikto nebol za. Pamätá sa, že bola zrušená diskusia o tomto bode programu. Má vedomosti o tom, že tieto skutočnosti boli v tom čase zaznamenané na videokameru. Poznamenáva, že celý priebeh prihlasovania na trvalý pobyt 6. novembra 2014 a 10. novembra 2014 pani [REDAKOVANÉ] nahrávala na video, a preto na USB kľúči túto nahrávku poskytol ústavnému súdu. Ďalej udáva, že už v minulosti bol prihlásený na trvalý pobyt v obci Kvakovce. Bolo to asi v období rokov 2006 až 2010. Udáva, že je možné, že sa prihlásil na trvalý pobyt v období 23. novembra 2010 a odhlásil 3. decembra 2010, následne sa opätovne prihlásil 4. novembra 2011 a odhlásil 5. decembra 2012. Dôvodom tohto

konania bola skutočnosť, že obecná samospráva sa nezaujímalá dostatočne o potreby občanov, a preto sa odhlásil z trvalého pobytu, lebo nebol ochotný žiť pod takouto samosprávou. Je možné, že v obdobiach, keď sa prihlásil na trvalý pobyt, boli komunálne voľby. V roku 2010 a 2011 hlasoval v komunálnych voľbách v obci Kvakovce. Snažil sa aktívne zapájať do správy vecí verejných. Presne nevie, koľko ľudí ho splnomocnilo na vybavenie trvalého pobytu, ale bolo to asi 10 ľudí. Vzhľadom na negatívne skúsenosti s prihlasovaním na trvalý pobyt ho občania splnomocnili na vybavovanie tejto záležitosti. Občania ho oslovili v tejto súvislosti, nie on ich. Dopĺňa, že pri presadzovaní svojich záujmov sa chatári organizovali do občianskeho združenia. Toto združenie neprevádzkuje internetovú stránku. Existuje internetová stránka domasacity.sk, ktorá je verejná a môže na ňu prispievať každý. Chatárov v podstate reprezentuje ako podpredseda, chatári nadnášajú svoje problémy aj pani [REDAKOVANÉ], majiteľke hotela. Udáva, že vyrastal na Domaši a cíti sa byť zviazaný s touto oblasťou.

76. Svedok **pplk.** [REDAKOVANÉ] sa pridrižiava svojho písomného vyjadrenia a udáva, že svoju právomoc na rozhodnutie o prihlásenie na trvalý pobyt 119 občanov OR PZ vyvodilo zo zákona, konkrétne zákona č. 253/1998 Z. z. a jeho ustanovenia § 23a, ktoré nielen umožňuje, ale dáva povinnosť OR PZ, aby takto postupovalo. Pričom OR PZ túto svoju kompetenciu nevyužilo prvýkrát, ale aj v roku 2006 a takisto pred voľbami uplatnilo asi desaťkrát svoju právomoc. Nečinnosť obce Kvakovce OR PZ vyvodilo z podnetu, ktorý bol daný, a jednak z činnosti pracovníčky obce. S pani [REDAKOVANÉ] osobne komunikoval a pýtal sa, prečo nekoná v danej veci. Pracovníčka v tom čase svedka poučila, že si má naštudovať zákon a poznámky pod čiarou. Svedok pracovníčke následne oponoval v tom, že žiadajú materiály, ktoré sú nad rámec zákona, keďže v § 3 ods. 8 tohto zákona sú taxatívne stanovené materiály, ktoré má predložiť občan. OR PZ celé dva dni overovali správnosť týchto dokladov vzhľadom na to, že tam bolo veľa splnomocnení a prihlásení na cudziu chatu, čo zákon umožňuje. Ďalej za nekonanie ohlasovne považuje aj to, že niekoľko mesiacov predtým (18. septembra 2014) bola na trvalý pobyt prihlásená pani [REDAKOVANÉ] za rovnakých podmienok, čiže v tej veci sa konalo, a považoval to za nerovnaký prístup k prihlasovateľom trvalého pobytu. Takisto obec Kvakovce prihlásila viacero občanov,

rovnako na rekreačné chaty a za tých istých podmienok. Vzhľadom na splnomocnenia, ktoré neboli staršie ako tri mesiace, OR PZ nepreverovalo u všetkých občanov, či sa prihlásili do ohlasovne obce Kvakovce, a ani preto, že zákon nezakazuje, aby sa občan prihlásil na trvalý pobyt na základe splnomocnenia. Doklady všetkých 119 občanov boli preverené, trvalo to dva dni, ani on nemôže mať záujem na tom, aby bolo vybavené niečo v rozpore so zákonom. Svedok tieto materiály dostal od dvoch splnomocnencov, a keď sa spýtal pani [REDACTED], prečo odmietla materiály prevziať, odpovedala, že neboli kompletné. Skutočnosť, či splnomocnenci predložili doklady všetkých 119 občanov pracovníčke obecného úradu, preveroval telefonicky. Udáva, že OR PZ v tomto prípade supluje úlohu ohlasovne, odhlasovacie lístky boli zaslané do predchádzajúcich trvalých pobytov, prihlasovací lístok bol zaslaný na Obecný úrad Kvakovce a štatistické hlásenia o zmene pobytu boli zaslané na Štatistický úrad v Trnave. Faktom je, že občania, ktorí získali nový trvalý pobyt, mali vymeniť svoj občiansky preukaz, ale to už ovplyvniť OR PZ nevie. Ďalej udáva, že skutočnosť, že si občania následne nevymenili občianske preukazy, nemá vplyv na trvalý pobyt. S pánom starostom [REDACTED] v tejto záležitosti v kontakte nebol, iba elektronickou formou, okrem pani [REDACTED] komunikoval s pani [REDACTED].

77. Svedkyňa [REDACTED] uviedla, že svoj občiansky preukaz zatiaľ nevymenila z toho dôvodu, lebo jej bolo povedané, že sa budú prideľovať nové súpisné čísla a budú nové názvy ulíc, a aby počkala, kým sa tento proces ukončí. Ešte v lete sa dozvedela o tom, že je možnosť zmeniť pomery, aby obec nefungovala tak, ako dovtedy, a dozvedela sa, že pred voľbami je možné pána [REDACTED] splnomocniť, aby chatárov zastupoval pri ohlásení trvalého pobytu v obci Kvakovce. Keďže sama asi 9 mesiacov v roku strávi na Domaši, a aj kvôli starej matke jej snúbenca sa rozhodla prihlásiť na trvalý pobyt v obci. Základné veci na Domaši, ako je čistota a podobne, podľa jej názoru chýbajú, nepáči sa jej to, preto sa rozhodla prihlásiť na trvalý pobyt. Predtým mala trvalý pobyt v Prešove. Na Domaši žiadnu nehnuteľnosť nevlastní. Je prihlásená na chate súp. č. [REDACTED] a aj sa tam zdržiava. Zapájala sa do života obce, najmä keď boli cyklistické akcie. Zatiaľ sa nepokúšala prihlásiť na trvalý pobyt, ale je na Domaši činná už štyri roky. Zo 119 prihlásených občanov pozná asi 10 % ľudí. Nemala dôvod prihlásiť sa na trvalý pobyt sama, keďže spoznala pána [REDACTED] bolo to

možné cez jeho osobu. Pohnútkou prihlásiť sa na trvalý pobyt bolo aj to, že sa mali konať komunálne voľby. O problémy obce sa nezaujímal. Zájmy chatárov sa snažia reprezentovať podľa jej vedomostí [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], pán [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Ďalej poznamenáva, že rokovanie obecného zastupiteľstva sa nikdy nezúčastnila, priamo na obec ani nedala žiadny podnet na zlepšenie pomerov. To, aby si nemenila občiansky preukaz, resp. v tomto smere nič nepodnikla, jej povedal pán [REDAKOVANÉ]. Pracuje v Prešove. Každý deň nechodí z Domaše do Prešova. Na akciách, ktoré sa konali na Domaši a na ktorých sa zúčastnila, pána [REDAKOVANÉ] nestretla.

78. Svedkyňa [REDAKOVANÉ] uviedla, že je to 15 rokov, čo sa s manželom rozhodli odísť z mesta, a keďže si kúpili penzión na Domaši, rozhodli sa zmeniť svoj domov. Otázka trvalého pobytu je u nich podľa jej slov zložitejšia, pretože na Domaši prevádzkuje hotel, ktorý tiež nemá sídlo v obci kvôli pošte a komunikácii s úradmi. Poznamenáva, že toto nebolo jej prvé prihlásenie sa na trvalý pobyt v obci, už sa prihlásila asi pred štyrmi rokmi a bola prihlásená asi rok a pol. Odhlásila sa z dôvodu komplikácií, ktoré spomenula. Nemala problém s tým, že mala trvalý pobyt v Prešove, ale pokiaľ ide o politickú stránku veci, aj keď predtým veľmi dobre komunikovala s pánom [REDAKOVANÉ] a ďalšími, problémy boli s tým, že neboli voličmi v obci Kvakovce. Nebola v konflikte ani s pánom [REDAKOVANÉ], ale problém vidí skôr v tom, že predstavitelia obce neboli schopní riešiť problémy, pretože sa nazdáva, že oni mali vychádzať v ústrety voči svojim voličom. S manželom vlastní v obci penzión. Niekoľko zo spomínaných 119 občanov pozná. Vie o tom, že s prihlasovaním sa na trvalý pobyt iní mali problém, bola to podľa nej aféra, o ktorej každý vedel. Ďalej udáva, že keďže boli problémy s prihlasovaním sa na trvalý pobyt, chcela sa vyhnúť tomuto konfliktu. Keď sa dozvedela, že niekto bol prihlásený a niekto nie, rozhodla sa splnomocniť pána [REDAKOVANÉ], pretože sa poznajú od mladosti (svedkyňa dňa 28. januára 2015 doplnila písomne svoju výpoveď, podľa ktorej si nie je istá, či splnomocnila [REDAKOVANÉ] alebo [REDAKOVANÉ], pozn.). V súčasnosti býva na Domaši-Dobrej vo vlastnom penzióne. Trvalý pobyt má prihlásený v budove pána [REDAKOVANÉ]. Nevie, koľko ľudí býva u pána [REDAKOVANÉ], ona tam nebýva. Ďalej udáva, že sa prihlásila na trvalý pobyt preto, aby mohla ovplyvňovať dianie na Domaši-Dobrej, je to jeden z dôvodov, ale predovšetkým preto, že tam žije.

Okrem petičnej akcie technoparty sa na rokovaní obecného zastupiteľstva nezúčastňovala, ale osobne často komunikovala problémy s bývalými starostami, ktorí boli nápomocní. Je členkou komisie cestovného ruchu. Komisia fungovala spôsobom, že sa členovia stretávali a prerokovávali program na leto. Komisia zo začiatku (asi od r. 2010) pracovala veľmi sľubne, ale odvtedy výstupy neboli žiadne. Poznomenáva, že je to už pár rokov, čo boli u nej v hoteli ubytovaní svadobčania a došlo k úmrtiu jedného hosťa, sanitka mala problém s príjazdom vzhľadom na to, že je problém s číslovaním budov. Problémy sú na Dobrej predovšetkým s hlučnosťou. Jej sa osobne dotýka, že ráno o 4.00 h nemôže spať. Rovnako má problém s tým, že sa postaví nelegálna stavba za jej plotom.

79. Svedkyňa [REDACTED] uviedla, že na obecnom úrade je zamestnaná od júna 2013, predtým pracovala na dohodu a od 1. júla 2014 je zamestnaná na zmluvu. Jej náplňou práce sú administratívne práce stavebného úradu, výrubu drevín, zapisovanie došlej a odoslanej pošty, zápisnice z obecného zastupiteľstva, vybavovanie podaní v súvislosti so zákonom o informáciách. Od augusta 2014 sú jej náplňou práce aj činnosti súvisiace s podateľňou a ohlasovňou. Nemali nikdy problémy s ohlasovaním občanov na trvalý pobyt. Pamätá asi na osem prípadov, keď sa občania prihlásili na rodinný dom, vždy boli prihlásení. Záležitosti s pánom [REDACTED] a pánom [REDACTED] riešila pani [REDACTED]. Bola prítomná v kancelárii. Pamätá sa na návštevy pána [REDACTED] a pána [REDACTED] 6. a 10. novembra 2014. Videla pána [REDACTED], pána [REDACTED] a jednu ženu, ktorá nahrávala všetko na mobilný telefón. Podľa jej názoru pani [REDACTED] jednala s týmito normálne, pokojne. Pán [REDACTED] a pán [REDACTED] vyvíjali podľa jej názoru nátlak, že majú nárok prihlásiť sa na pobyt na rekreačnú chatu. Vie, že pán [REDACTED] predložil päť prípadov, sama to overovala. Udáva, že týždeň pred voľbami podateľňa obecného úradu fungovala. Udáva, že sa nepamätá na to, že by v podateľni chatári podali nejaký podnet. Ďalej dopĺňa, že na chatu je možné prihlásiť trvalý pobyt len vtedy, ak časť tejto budovy bude slúžiť na bývanie. Rozdiel medzi podateľňou a ohlasovňou je podľa jej názoru v tom, že podateľňa je prvý kontakt občana s obcou.

80. Svedkyňa [REDACTED] uviedla, že na obecný úrad nastúpila 9. júna 2014. Medzi inými činnosťami je jej pracovnou náplňou aj činnosť týkajúca sa evidencie obyvateľstva. S prihlasovaním neboli problémy odkedy je v úrade, väčšinou sa prihlasovalo na rodinné domy v obci, jeden prípad sa stal v septembri, že kolegyňa prihlásila trvalý pobyt na nebytovú budovu. Išlo o prípad pani [REDACTED]. Dňa 18. septembra 2014 zistili, že obec urobila chybu. Keďže pani [REDACTED] sa prihlasovala do domu rodiny [REDACTED], kde mali oni trvalý pobyt od roku 2013, kolegyňa sa domnievala, že všetko bolo v poriadku, a ďalej vec neskúmala. Dodáva, že pani [REDACTED] sa prihlásila na trvalý pobyt 18. septembra 2014, avšak 21. septembra 2014 matka pani [REDACTED] doniesla kandidátnu listinu na poslankyňu do obecného zastupiteľstva a kandidátnu listinu na starostku obce Kvakovce. Po tomto termíne boli prihlásení ďalší občania do obce Kvakovce do rodinných domov. Dňa 6. novembra 2014 do kancelárie prišli pán [REDACTED] a pán [REDACTED], bola s nimi ešte jedna pani. Prvý predkladal prihlasovacie lístky pán [REDACTED], druhý lístok bol jeho manželky a potom nasledovali mená [REDACTED] a [REDACTED]. Pán [REDACTED] ich chcel prihlásiť ako splnomocnenec. Pán [REDACTED] jej povedal, že podľa metodického pokynu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky je obec povinná prihlásiť na trvalý pobyt aj v prípade, ak ide o nebytovú budovu – rekreačnú chatu. Ona povedala, že by bolo vhodné, aby predložil kolaudačné rozhodnutie, lebo ide o rozhodnutie stavebného úradu, z ktorého by vedela vyčítať, či je tam aj časť, ktorá slúži na trvalé bývanie. Pán [REDACTED] nemal pri sebe kolaudačné rozhodnutie. Vyžiadal ho aj písomnou formou, a to v ten istý deň. S pánom [REDACTED] bola záležitosť v ten deň ukončená. Potom predložil žiadosť pán [REDACTED], ale nie svoju, ale žiadosť pani [REDACTED]. Takisto nemal kolaudačné rozhodnutie, pričom išlo o rekreačnú chatu. Povedal, že to je v poriadku, že to nebude problém doniesť. Svedkyňa uviedla, že tieto osoby znovu prišli na obecný úrad 10. novembra 2014. Pán [REDACTED] predložil kolaudačné rozhodnutie, z ktorého sa nedalo podľa slov svedkyne vyčítať, či je tam časť budovy slúžiaca na bývanie. Preto vydala stanovisko, ktoré je súčasťou spisu. Pán [REDACTED] už nepredkladal ničí prihlasovací lístok, ani svoje, ale ani ako splnomocnenec. Ďalej udáva, že 6. novembra 2014 splnomocneneci chceli ohlásiť trvalý pobyt iba u spomenutých občanov, viac nikoho nežiadal. Pán [REDACTED] aj pán [REDACTED] dostali doklad, v ktorom obec žiadala, aby predložili kolaudačné rozhodnutie k stavbe. Obaja tento doklad prevzali. Metodický pokyn, na ktorý sa odvolával pán [REDACTED], obec

skúmala, avšak neskôr boli vydané ďalšie metodické pokyny, a preto na predložený metodický pokyn nemohli prihladiť. Neskôr OR PZ poslalo prihlasovacie lístky, ale žiadne iné dokumenty pritom neboli, ani súhlas vlastníka na zadnej strane prihlasovacieho lístka nebol. Nahliadnutím do prihlasovacích lístkov, ktoré boli zaslané z polície, zistila, že väčšina podpisov na 119 prihlasovacích lístkoch v porovnaní s dokladmi zrejme nesedí. Zo svojich záznamov zistila, že zo 119 prihlásených občanov sa niektorí už aj predtým hlásili na trvalý pobyt, niektorí ako napr. pani [REDACTED] aj trikrát a vždy na inú nehnuteľnosť. Pritom pani [REDACTED] nevlastní žiadnu nehnuteľnosť v katastri obce Kvakovce. Podobne to bolo podľa svedkyne v prípade [REDACTED], [REDACTED] st. a ml., [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]. Pokiaľ ide o vytýkanú nečinnosť zo strany OR PZ, dodáva, že ohlasovňa v obci Kvakovce nebola nečinná. O činnosti svedčí podľa nej aj to, že na počkanie obec vydala doklady. Pokiaľ ide o číslovanie chat, dodáva, že samotné OR PZ v roku 2008 vyhovel obci o zrušenie evidenčných čísel v poradí 1 až 449, ako aj súpisné čísla [REDACTED], o tejto skutočnosti svedkyňa doložila listinné dôkazy. Písomnosti, ktoré predložila, má zo zakladača, ktorý bol založený a pripravovaný k sťažnosti. S nikým zo sťažovateľov sa nepripravovala na túto svedeckú výpoveď. Absolvovala aj školenia týkajúce sa predmetu jej činnosti, teda aj ohlasovne. Vyžadovala kolaudačné rozhodnutia, i keď toto môže mať obec k dispozícii, ale ona do agendy svojich kolegyň nechodí. Práve z uvedeného dôvodu by vyžadovala kolaudačné rozhodnutie od každého. Pod bývaním rozumie aspoň jednu miestnosť vyčlenenú na bývanie, ktorá zodpovedá vyhláske. Nevie, aký čas trvala návšteva pána [REDACTED] a pána [REDACTED]. Vzniknutú situáciu oznámila starostovi. Skutočnosť, že kataster nehnuteľností zapisuje nehnuteľnosti aj podľa kolaudačného rozhodnutia, neskúmala, nie je to jej povinnosť. Nespomína si, či jej pán [REDACTED] a pán [REDACTED] uviedli skutočnosť, že kataster zapíše nehnuteľnosť do evidencie, až keď je vydané kolaudačné rozhodnutie. Súhlas vlastníka na prihlásenie trvalého pobytu podľa jej konzultácie s MV SR môže byť aj samostatne.

V.

Relevantná právna úprava

81. Podľa čl. 30 ods. 1 ústavy občania majú právo zúčastňovať sa na správe verejných vecí priamo alebo slobodnou voľbou svojich zástupcov.

Podľa čl. 64a ústavy obec a vyšší územný celok sú samostatné územné samosprávne a správne celky Slovenskej republiky združujúce osoby, ktoré majú na ich území trvalý pobyt. Podrobnosti ustanoví zákon.

Podľa čl. 69 ods. 2 ústavy obecné zastupiteľstvo tvoria poslanci obecného zastupiteľstva. Poslancov volia na štvorročné obdobie obyvatelia obce, ktorí majú na jej území trvalý pobyt. Voľby poslancov sa uskutočňujú na základe všeobecného, rovného a priameho volebného práva tajným hlasovaním.

Podľa čl. 69 ods. 3 ústavy starostu obce volia obyvatelia obce, ktorí majú na jej území trvalý pobyt, na základe všeobecného, rovného a priameho volebného práva tajným hlasovaním na štvorročné obdobie. Starosta obce je výkonným orgánom obce; vykonáva správu obce a zastupuje obec navonok. Dôvody a spôsob odvolania starostu pred uplynutím volebného obdobia ustanoví zákon.

Podľa čl. 129 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy.

Podľa § 59 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť pre neústavnosť alebo nezákonnosť volieb do orgánu miestnej samosprávy alebo proti výsledku volieb môže podať okrem navrhovateľov uvedených v § 18 ods. 1 písm. a) až e) aj politická strana, ktorá sa na voľbách zúčastnila, 10 % oprávnených voličov volebného obvodu alebo kandidát, ktorý získal vo volebnom obvode najmenej 10 % voličov.

Podľa § 59 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť proti výsledku volieb do orgánu miestnej samosprávy môže podať aj protikandidát, ktorý získal aspoň 10 % hlasov. Sťažnosť

môže podať aj najmenej 10 % voličov príslušného volebného obvodu; k sťažnosti musia byť pripojené podpisy a adresy týchto občanov.

Podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže

- a) vyhlásiť voľby za neplatné,
- b) zrušiť napadnutý výsledok volieb,
- c) zrušiť rozhodnutie volebnej komisie a vyhlásiť za zvoleného toho, kto bol riadne zvolený,
- d) sťažnosť zamietnuť.

Podľa § 63 ods. 2 zákona o ústavnom súde v prípadoch uvedených v odseku 1 písm. a) až c) ústavný súd rozhoduje nálezom.

Podľa § 63 ods. 3 zákona o ústavnom súde nález, ktorým sa vyhlásili voľby za neplatné, doručí sa aj s odôvodnením neodkladne Národnej rade Slovenskej republiky a Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky.

Podľa § 63 ods. 4 zákona o ústavnom súde rozhodnutie uvedené v odseku 1 písm. b) a c) oznámi ústavný súd Národnej rade Slovenskej republiky alebo príslušnému orgánu miestnej samosprávy, politickým stranám a politickým hnutiam, ako aj členovi orgánu uvedenému v § 61.

Podľa § 63 ods. 5 zákona o ústavnom súde uznesenie o zamietnutí sťažnosti sa oznamuje iba sťažovateľovi.

Podľa § 63 ods. 6 zákona o ústavnom súde ústavný súd rozhodne o sťažnosti na neústavnosť alebo nezákonnosť volieb do orgánu miestnej samosprávy alebo proti výsledku volieb do orgánu miestnej samosprávy do 90 dní od doručenia sťažnosti.

Podľa § 1 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“) obec je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky; združuje osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt.

Podľa § 1 ods. 2 zákona o obecnom zriadení základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

Podľa § 3 ods. 1 zákona o obecnom zriadení obyvateľom obce je osoba, ktorá má na území obce trvalý pobyt.

Podľa § 2 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o voľbách“) právo voliť do orgánov samosprávy obcí majú obyvatelia Slovenskej republiky, ktorí majú v obci trvalý pobyt a najneskôr v deň volieb dovърšili 18 rokov veku.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 253/1998 Z. z. trvalý pobyt je pobyt občana spravidla v mieste jeho stáleho bydliska na území Slovenskej republiky. Občan má v tom istom čase iba jeden trvalý pobyt.

Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 253/1998 Z. z. trvalý pobyt má občan len v budove alebo jej časti, ktorá je označená súpisným číslom alebo súpisným a orientačným číslom a je určená na bývanie, ubytovanie, alebo na individuálnu rekreáciu, ak tento zákon neustanovuje inak. Za časť budovy sa považuje aj byt.

Podľa § 3 ods. 8 zákona č. 253/1998 Z. z. občan je povinný pri hlásení trvalého pobytu predložiť

a) platný občiansky preukaz alebo potvrdenie o občianskom preukaze; ak ide o dieťa do 18 rokov, predkladá jeho zákonný zástupca rodný list tohto dieťaťa vydaný orgánmi Slovenskej republiky,

b) platný cestovný doklad Slovenskej republiky alebo osvedčenie o štátnom občianstve Slovenskej republiky, ak nemá občiansky preukaz alebo potvrdenie o občianskom preukaze,

c) doklad o vlastníctve alebo spoluvlastníctve budovy alebo jej časti podľa odseku 2 vydaný podľa osobitného právneho predpisu,

d) písomné potvrdenie o súhlase s prihlásením občana na trvalý pobyt s osvedčeným podpisom vlastníka alebo všetkých spoluvlastníkov budovy alebo jej časti s údajmi podľa § 4 ods. 6 písm. b); toto potvrdenie sa nevyžaduje, ak

1. ide o prihlásenie vlastníka alebo spoluvlastníka,

2. ide o prihlásenie občana, ktorý má zriadené vecné bremeno doživotného užívania nehnuteľnosti,

3. ide o prihlásenie manžela alebo nezaopatreného dieťaťa vlastníka alebo

4. vlastník alebo všetci spoluvlastníci budovy alebo jej časti potvrdia svojím podpisom na prihlasovacom lístku na trvalý pobyt súhlas s prihlásením občana na trvalý pobyt pred zamestnancom ohlasovne.

VI.

Východiská a relevantné skutočnosti pre rozhodnutie ústavného súdu

82. Ústavný súd pri rozhodovaní vo veci samej vychádzal predovšetkým z podaných sťažností a ich príloh, vyjadrení odporcov a k nim zaslaných príloh, výpovedí svedkov, sťažovateľov a odporcov, stanovísk dožiadaných orgánov verejnej moci a príloh nimi zaslaných, ako aj volebnej dokumentácie týkajúcej sa volieb do orgánov samosprávy obce Kvakovce uskutočnených 15. novembra 2014. Ústavný súd taktiež vychádzal z vlastnej zisťovacej činnosti a zo skutočností ústavnému súdu známych z úradnej činnosti, akcentujúc a rešpektujúc ústavný poriadok Slovenskej republiky a judikatúru ústavného súdu.

83. Zo zápisnice miestnej volebnej komisie o výsledku volieb v obci Kvakovce do obecného zastupiteľstva a starostu obce Kvakovce uskutočnených 15. novembra 2014 vyplýva, že v 1 volebnom obvode s 1 volebným okrskom v obci Kvakovce bolo zapísaných 479 osôb v zozname voličov, pričom vo voľbách boli vydané obálky 365 voličom a bolo odovzdaných 365 obálok. Z toho bolo 362 platných hlasovacích lístkov odovzdaných pre voľby do obecného zastupiteľstva a 358 platných hlasovacích lístkov pre voľby starostu obce. Vo voľbách sa volilo 5 poslancov obecného zastupiteľstva a 1 starosta obce. Za poslancov obecného zastupiteľstva obce Kvakovce bolo zvolených 5 poslancov, menovite [REDAKOVANÉ] (178 platných hlasov), [REDAKOVANÉ] (160 platných hlasov), [REDAKOVANÉ] (158 platných hlasov), [REDAKOVANÉ] (141 platných hlasov) a [REDAKOVANÉ] (134 platných hlasov). Za starostu obce bol zvolený [REDAKOVANÉ] (176 platných hlasov). Z 11 členov miestnej volebnej komisie bolo pri sčítavaní hlasov

prítomných 11 členov, pričom zápisnicu odmietli podpísať [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED], a to z dôvodu, že nesúhlasili s výsledkami volieb, keďže ich pokladali za neústavné.

VII. Záverý ústavného súdu

84. Predmetom konania pred ústavným súdom je sťažnosť (sťažnosti) sťažovateľov, ktorou namietajú nezákonnosť a neústavnosť volieb poslancov Obecného zastupiteľstva obce Kvakovce, ako aj nezákonnosť a neústavnosť volieb starostu obce Kvakovce uskutočnených 15. novembra 2014. Svoju sťažnosť smerujú aj proti výsledku uvedených volieb.

85. Ťažiskovým argumentom sťažovateľov je, že dva dni pred voľbami, t. j. 13. novembra 2014, sa účelovo a v rozpore so zákonom prihlásilo na trvalý pobyt v obci [REDACTED] obyvateľov. Okrem účelovosti tohto prihlásenia sťažovateľa broja aj proti spôsobu, akým prihlásenie týchto 119 obyvateľov prebehlo. Namietajú predovšetkým to, že 119 obyvateľov nebolo prihlásených na trvalý pobyt v obci Kvakovce prostredníctvom ohlasovne obce Kvakovce, ale prostredníctvom OR PZ, pričom podľa mienky sťažovateľov OR PZ nemalo právomoc v tomto prípade prihlásiť obyvateľov na trvalý pobyt v obci Kvakovce, keďže sa domnievajú, že ohlasovňa obce Kvakovce nebola nečinná vo veci prihlásenia 119 obyvateľov na trvalý pobyt v obci Kvakovce. Sťažovatelia ďalej namietajú, že 119 obyvateľov obce Kvakovce bolo OR PZ prihlásených na rekreačné chaty, ktoré sú podľa ich názoru nebytovými stavbami, na ktoré sa fyzická osoba nemôže v zmysle zákona č. 253/1998 Z. z. v spojení s § 43c stavebného zákona prihlásiť na trvalý pobyt. Medzi ďalšie námietky sťažovateľov patrí námietka prihlasovania 119 obyvateľov na trvalý pobyt bez súhlasu vlastníkov nehnuteľností, prihlasovania 119 občanov priamo na ohlasovňu (obec), namietanie autenticity prihlášok na trvalý pobyt, ako aj porušenie volebného moratória.

1. Všeobecne k významu samosprávy

86. Možnosť ľudí obývajúcich určitú oblasť spravovať časť verejných vecí na municipálnej úrovni prostredníctvom svojich volených reprezentantov je neodmysliteľnou črtou rozvoja demokracie. Na vhodnosť (z pohľadu efektívnejšej správy vecí priamo sa dotýkajúcich obyvateľov určitej oblasti), dôležitosť (z pohľadu myšlienky decentralizácie) a legitímnosť (z pohľadu demokratizácie výkonu verejnej moci) správy časti verejných vecí na lokálnej úrovni (úrovni územnej samosprávy) kontinuálne poukazuje už desaťročia odborná spisba (porov. napr. Mill, John Stuart. *Considerations on representative government*. Londýn: Longman, Green, Longman, Roberts and Green, 1865. s. 111 a nasl.; Smith, Joshua Toulmin. *Local self-government and centralization*. Londýn: John Chapman, 1851; z domácej novšej spisby porov. napr. Orosz, L. – Svák, J. – Balog, B. *Základy teórie konštitucionalizmu*. 2. vydanie. Bratislava: Eurokódex, 2012. s. 389 a nasl.). Na území dnešnej Slovenskej republiky legislatívna úprava územnej samosprávy s demokratickými črtami siaha desiatky rokov do minulosti, ako príklad možno uviesť rok 1849 (tzv. marcová Ústava), resp. rok 1870, v ktorom bol prijatý zákonný článok XLII z roku 1850 o usporiadaní orgánov verejnej moci (v maď. orig. 1870. évi XLII. törvénycikk a köztörvényhatóságok rendezéséről).

87. Slovenská republika sa ako demokratický právny štát prihlásila k myšlienke prenesenia správy časti verejných vecí na úroveň samosprávnu (územnú samosprávu). Tomu korešponduje ústavná úprava územnej samosprávy, konkrétne čl. 64 až čl. 71 ústavy. Základom územnej samosprávy je obec (čl. 64 ústavy). Obec je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky združujúci osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt (čl. 64a ústavy). Orgánmi obce sú obecné zastupiteľstvo a starosta obce (čl. 69 ods. 1 ústavy). Správu časti verejných vecí na lokálnej samosprávnej úrovni (t. j. na úrovni obcí a samosprávnych krajov) obyvatelia realizujú najmä zastupiteľskou formou, t. j. voliči svoju moc v oblasti správy verejných vecí na samosprávnej úrovni nerealizujú priamo, ale prostredníctvom zvolených reprezentantov.

88. Z ústavnej úpravy územnej samosprávy teda vyplýva, že obec ako jednotka územnej samosprávy je nadaná verejnou mocou (porov. nález ústavného súdu sp. zn.

PL. ÚS 6/2011 z 2. marca 2011; nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 1669/11 zo 7. mája 2013), pričom zdrojom tejto moci sú občania (resp. obyvatelia) s trvalým pobytom na jej území (čl. 64a ústavy). Z uvedeného vyplýva ďalšia konklúzia, v zmysle ktorej voľby do orgánov samosprávy obce sú prostriedkom pravidelného obnovenia verejnej moci (porov. PL. ÚS 79/2011).

2. Všeobecne k voľbám do orgánov samosprávy

89. Základným interpretačným pravidlom pre zákony, ktoré bližšie upravujú výkon politických práv, je čl. 31 ústavy. Podľa tohto ustanovenia zákonná úprava všetkých politických práv a slobôd a jej výklad a používanie musia umožňovať a ochraňovať slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti.

90. Toto ustanovenie ústavy má priamu spojitosť so všetkými politickými právami vyjadrenými v ústave a svojou povahou ovplyvňuje formovanie politických síl v demokratickej spoločnosti. Slobodná súťaž politických síl nachádzajúca výraz predovšetkým vo voľbách je základným predpokladom fungovania demokratického štátu (PL. ÚS 19/98). Nie je to inak ani pri voľbách do orgánov samosprávy obcí.

91. So slobodnou súťažou politických síl prostredníctvom volieb však bytostne súvisia volebné podvody (Fraudes électorales/Wahlbeeinflussungen), ktoré boli vlastné už volebným procesom v štátoch predvojnovvej Európy koncom 19. a začiatkom 20. storočia (k tomu bližšie pozri Joachim, V. Podvody volební a jejich vliv na platnost voleb. Žižkov: Lad. Štorkán a Al. Jaroš, 1913. s. 4 a nasl.). Termínom „volebný podvod“ sa tu nemá na mysli iba skutok v rovine trestnoprávnej, ale akýkoľvek čin alebo skutok, ktorý je spôsobilý ohroziť alebo vylúčiť čistotu alebo slobodu volieb (ibid, s. 5).

92. V zmysle judikatúry ústavného súdu (a tiež podľa modernej teórie ústavného práva) sa uvedený termín transformuje na termín „volebné vady“, pričom voľby môžu byť spochybnené v zásade tromi spôsobmi, a to tým, že došlo k volebnej chybe (napr. nesprávne sčítanie hlasov a iné číselné omyly), k volebnému deliktu (úmyselne nesprávne

sčítanie alebo iné falšovanie volieb počas ich priebehu) alebo k neprípustnému ovplyvňovaniu výsledku hlasovania (oblasť nekalej volebnej súťaže a použitých prostriedkov volebnej kampane).

93. Nemožno vylúčiť však ani takú volebnú vadu, ktorá je spojená so samotnou ústavnosťou volieb, napríklad priama negácia výkonu aktívneho volebného práva (fyzické bránenie osobám v účasti na voľbách) alebo podstatný zásah do ústavnej koncepcie, podľa ktorej zloženie orgánov samosprávy obce má vyjadrovať vôľu obyvateľov obce majúcich úmysel tvoriť integrálnu súčasť personálneho substrátu územnej samosprávy (pozri ďalej bod 96).

94. Je potrebné na tomto mieste upozorniť, že volebné vady sa v tomto štádiu konania neposudzujú podľa zásad súdnictva správneho, ale podľa zásad súdnictva volebného. Volebný výsledok sa zrušuje len vtedy, ak volebná vada mohla mať vplyv na celkové rozhodnutie voličov. Dôležitým komponentom volebného súdnictva je teda zisťovanie intenzity volebných väd z hľadiska ich vplyvu na výsledok volieb.

3. Všeobecne k ochrane ústavnosti vo volebných veciach

95. Podstatou ochrany ústavnosti ústavným súdom vo volebných veciach je ochrana práv zaručených v čl. 30 ústavy, t. j. aktívneho a pasívneho volebného práva. Všeobecné volebné právo, ktoré je v tomto článku zaručené, znamená právo všetkých občanov (resp. obyvateľov v prípade volieb do orgánov samosprávy obcí a vyšších územných celkov) v danom štáte, ktorí dosiahli istú vekovú hranicu, jednak svojím hlasom spolurozhodovať pri tvorbe zastupiteľských orgánov (aktívne volebné právo) a jednak možnosť uchádzať sa o zvolenie za člena niektorého zo zastupiteľských orgánov (pasívne volebné právo). Rovnosť volebného práva znamená zaručenie toho, aby každý z voličov i kandidátov mal rovnaké postavenie.

96. V posledných rokoch judikatúra ústavného súdu kladie akcent aj na ochranu ústavnej koncepcie, podľa ktorej zloženie orgánov samosprávy obce má vyjadrovať vôľu

obyvateľov obce majúcich úmysel tvoriť integrálnu súčasť personálneho substrátu územnej samosprávy. V tomto smere ústavný súd preskúmava predovšetkým *ad hoc* prihlasovanie sa obyvateľov na trvalý pobyt v obci, zväčša vo väčšom rozsahu a bezprostredne pred uskutočnením volieb. V zmysle judikatúry ústavného súdu ak sa totiž preukáže, že napriek formálne legálnemu prihláseniu sa na trvalý pobyt v obci „novoprihlásení“ obyvatelia (v počte, ktorý má potenciál ovplyvniť personálne zloženie orgánov samosprávy a bezprostredne pred uskutočnením volieb) obce nemajú skutočný záujem (čo je potrebné dokázať na základe konkrétnych skutočností – k tomu pozri ďalej v tomto uznesení) podieľať sa na výkone obecnej samosprávy, potom je v základoch narušená už popísaná ústavná koncepcia, čo má za následok, že obyvatelia obce so skutočným záujmom podieľať sa na samospráve obce budú podliehať výkonu verejnej moci takými orgánmi obce, ktorých personálne obsadenie neodráža výlučne ich vôľu. V takom prípade voľby do orgánov samosprávy obce neplnia jednu zo základných funkcií, a to, aby zloženie orgánov samosprávy obce vyjadrovalo vôľu obyvateľov obce majúcich úmysel tvoriť integrálnu súčasť personálneho substrátu územnej samosprávy. Takým voľbám chýba ich zmysel spočívajúci v ustanovení reprezentácie územného samosprávneho celku (porov. PL. ÚS 6/2011, *mutatis mutandis* PL. ÚS 110/07). Nutné je však poznamenať, že ústavný súd skúma každý prípad jednotlivo a skúma a hodnotí všetky aspekty a špecifiká konkrétneho prípadu.

4. Všeobecne k ochrane zákonnosti vo volebných veciach

97. Podstatou zákonnosti volieb do orgánov samosprávy obcí je zase uskutočnenie volieb v súlade so všetkými právnymi predpismi so silou zákona, ktoré sa týkajú volieb do orgánov samosprávy obcí (*mutatis mutandis* PL. ÚS 34/99). Zistená nezákonnosť volieb do orgánov samosprávy obcí musí byť v príčinnej súvislosti s takým následkom porušenia práv, ktoré je v konečnom dôsledku porušením ústavného volebného práva a jeho princípov (*mutatis mutandis* PL. ÚS 21/94).

98. Právomoc ústavného súdu zrušiť výsledok volieb alebo vyhlásiť voľby za neplatné podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde sa uplatní len vtedy, ak k porušeniu zákona dôjde spôsobom ovplyvňujúcim slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti. Na uplatnenie tohto oprávnenia ústavného súdu sa však vyžaduje hrubé alebo závažné porušenie, prípadne opätovné porušenie zákonov upravujúcich prípravu a priebeh volieb (porov. napr. PL. ÚS 17/94, PL. ÚS 19/94, PL. ÚS 50/99). Inými slovami, nie každé porušenie zákona o voľbách vyvoláva nevyhnutne neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta. Ústavný súd každý prípad posudzuje materiálne, prihliada pritom tak na účel a zmysel zákona o voľbách, ako aj na princípy uznávané demokratickými štátmi. Neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta môže spôsobiť len také závažné porušenie zákona o voľbách, ktoré už spochybňuje výsledky volieb a ktoré odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú prejavom skutočnej vôle voličov.

99. S ohľadom na uvedené možno konštatovať, že vo všeobecnosti musia byť splnené tri predpoklady, aby bolo možné vyhovieť volebnej sťažnosti: 1. protizákonnosť, t. j. porušenie zákonov týkajúcich sa volieb, 2. vzťah medzi touto protizákonnosťou a neplatnosťou volieb alebo voľby kandidáta a 3. intenzita protizákonnosti, ktorá už spochybňuje výsledky volieb a ktorá odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú prejavom skutočnej vôle voličov.

5. K účelovosti prihlásenia 119 obyvateľov na trvalý pobyt v obci Kvakovce

100. Ústavný súd zistil, že 13. novembra 2014 bolo prostredníctvom OR PZ prihlásených 119 obyvateľov na trvalý pobyt v obci Kvakovce, z ktorých bolo

- 9 osôb prihlásených na nehnuteľnosť so súpisným číslom ■■■■,
- 3 osoby prihlásené na nehnuteľnosť so súpisným číslom ■■■■,
- 2 osoby prihlásené na nehnuteľnosť so súpisným číslom ■■■■,
- 2 osoby prihlásené na nehnuteľnosť so súpisným číslom ■■■■,
- 1 osoba prihlásená na nehnuteľnosť so súpisným číslom ■■■■,
- 2 osoby prihlásené na nehnuteľnosť so súpisným číslom ■■■■,

- 1 osoba prihlásená na nehnuteľnosť so súpisným číslom [REDACTED],
- 2 osoby prihlásené na nehnuteľnosť so súpisným číslom [REDACTED],
- 7 osôb prihlásených na nehnuteľnosť so súpisným číslom [REDACTED],
- 4 osoby prihlásené na nehnuteľnosť so súpisným číslom [REDACTED],
- 3 osoby prihlásené na nehnuteľnosť so súpisným číslom [REDACTED],
- 10 osôb prihlásených na nehnuteľnosť so súpisným číslom [REDACTED],
- 1 osoba prihlásená na nehnuteľnosť so súpisným číslom [REDACTED],
- 5 osôb prihlásených na nehnuteľnosť so súpisným číslom [REDACTED],
- 4 osoby prihlásené na nehnuteľnosť so súpisným číslom [REDACTED],
- 8 osôb prihlásených na nehnuteľnosť so súpisným číslom [REDACTED],
- 9 osôb prihlásených na nehnuteľnosť so súpisným číslom [REDACTED],
- 5 osôb prihlásených na nehnuteľnosť so súpisným číslom [REDACTED],
- 4 osoby prihlásené na nehnuteľnosť so súpisným číslom [REDACTED],
- 3 osoby prihlásené na nehnuteľnosť so súpisným číslom [REDACTED],
- 4 osoby prihlásené na nehnuteľnosť so súpisným číslom [REDACTED],
- 3 osoby prihlásené na nehnuteľnosť so súpisným číslom [REDACTED],
- 5 osôb prihlásených na nehnuteľnosť so súpisným číslom [REDACTED],
- 7 osôb prihlásených na nehnuteľnosť so súpisným číslom [REDACTED], a
- 15 osôb prihlásených na obec.

101. Úlohou ústavného súdu je ustáliť, či prihlásenie 119 obyvateľov na trvalý pobyt v obci Kvakovce 13. novembra 2014 a s tým spojená možnosť týchto obyvateľov uplatniť ich aktívne volebné právo vo voľbách uskutočnených 15. novembra 2014 zodpovedá dikcii ústavnej koncepcie, podľa ktorej zloženie orgánov samosprávy obce má vyjadrovať vôľu obyvateľov obce majúcih úmysel tvoriť integrálnu súčasť personálneho substrátu územnej samosprávy.

102. V úvode ústavný súd predznamenáva, že právo na slobodný výber miesta pobytu fyzickej osoby (sloboda pobytu) je ústavou zaručené základné právo (čl. 23 ods. 1 ústavy). Obmedziť túto slobodu je možné iba zákonom, ak je to nevyhnutné pre bezpečnosť

štátu, udržanie verejného poriadku, ochranu zdravia alebo ochranu práv a slobôd iných a na vymedzených územiach aj v záujme ochrany prírody (čl. 23 ods. 3 ústavy). Orgány verejnej moci aplikujúce podústavné, jednoduché právo (einfaches Recht) reglementujúce parciálne otázky slobody pobytu sú povinné v prípade nejasnosti právnej úpravy túto interpretovať ústavno-konformným spôsobom tak, aby bola zachovaná sloboda pobytu, a v prípade zákonného obmedzenia slobody pobytu z dôvodov uvedených v čl. 23 ods. 3 ústavy je potrebné slobodu pobytu obmedziť len v miere nevyhnutnej na ochranu ústavou chráneného záujmu podľa čl. 23 ods. 3 ústavy.

103. Tomu zodpovedá i právna úprava ohlasovania trvalého pobytu podľa zákona č. 253/1998 Z. z. Trvalým pobytom sa tu rozumie pobyt občana (Slovenskej republiky) spravidla v mieste jeho bydliska. Na účely evidencie zákonodarca vyžaduje ohlásenie trvalého pobytu občana (§ 3 ods. 7 zákona č. 253/1998 Z. z.). Zákon č. 253/1998 Z. z. ustanovuje pre občanov Slovenskej republiky povinnosť splnenia iba formálnych podmienok ohlásenia trvalého pobytu. Avšak ani povinnosť občana mať formálne evidovaný svoj jeden trvalý pobyt a samotné ohlásenie trvalého pobytu v určitom mieste nelimituje občana v slobodnom výbere miesta jeho zdržiavania sa a pobytu. Ohlásenie trvalého pobytu má evidenčný charakter (porov. § 3 ods. 3 zákona č. 253/1998 Z. z.).

104. Miesto, ktoré občan ohlásil ako svoj trvalý pobyt, však ústavodarca spojil s miestom výkonu aktívneho volebného práva vo voľbách do orgánov samosprávy obce (čl. 69 ods. 2 a 3 ústavy). Ústavodarca pri spojení miesta výkonu aktívneho volebného práva vo voľbách do orgánov samosprávy obce s miestom ohláseného trvalého pobytu vychádzal z logicky konštruovanej právnej fikcie, že občan v mieste svojho trvalého pobytu aj reálne býva, ovplyvňuje a je ovplyvňovaný verejnými procesmi v samospráve (obci, na území ktorej má trvalý pobyt), tvorí občiansku komunitnú spoločnosť v danej obci. Reálny život však so sebou prináša nespočetné mutácie vzťahu „občan – pobyt – bydlisko – obec“, keďže nie je výnimočným javom, ak občan za svoje bydlisko považuje viaceré miesta, zdržiava sa počas bežného roka striedavo na viacerých miestach, je napr. spoločensky, ekonomicky alebo súkromne aktívny na viacerých miestach (príp. obciach). Ústava (a napokon ani

zákon) však nemôže postihnúť všetky typy spoločenskej aktivity a výkonu slobody pobytu občana na účely určenia miesta výkonu aktívneho volebného práva, a preto ústavodarca spojil miesto výkonu aktívneho volebného práva vo voľbách do orgánov samosprávy obce s miestom, kde občan slobodne a na základe vlastného uváženia ohlásil trvalý pobyt, pričom sa vychádza práve z už uvedenej a logicky najprípustnejšej právnej fikcie.

105. To znamená, že občan, ktorý (napr. striedavo) obýva viacero miest (obydlí), je napr. ekonomicky, spoločensky alebo súkromne aktívny na viacerých miestach, má iné väzby k viacerým miestam (napr. vlastnícke vzťahy), sa môže slobodne rozhodnúť, v ktorom mieste ohlásí svoj trvalý pobyt (za splnenia formálnych zákonných podmienok). Navyše, ústava ani zákon č. 253/1998 Z. z. v smere ohlásenia svojho trvalého pobytu v určitom mieste neobmedzujú ani toho občana, ktorý nemá k tomuto miestu žiadnu z už popísaných väzieb. Dôvodom je evidenčný charakter hlásenia trvalého pobytu. Orgánu verejnej správy príslušnému na vedenie evidencie pobytu občanov a ohlásenie trvalého pobytu ústava ani zákon č. 253/1998 Z. z. neumožňuje požadovať od občana pri ohlásení trvalého pobytu preukázanie účelu alebo úmyslu ohlásenia ani preukázanie väzieb k miestu, na ktoré občan hlási svoj trvalý pobyt. Ak občan splnil formálne náležitosti ohlásenia trvalého pobytu (porov. najmä § 3 ods. 8 a § 4 ods. 6 zákona č. 253/1998 Z. z.), obec obligatórne prihlási občana na trvalý pobyt.

106. Prihlásenie sa na trvalý pobyt v určitej obci a uplatnenie aktívneho volebného práva vo voľbách do orgánov samosprávy tejto obce nie je v zásade oprávnený skúmať a na tom základe zasahovať do výsledkov uskutočnených volieb do orgánov samosprávy obce ani ústavný súd v konaní vo volebných veciach.

107. Výnimku tvorí situácia, ak by celý reťazec týchto spoločenských procesov (ohlásenie trvalého pobytu a následný výkon aktívneho volebného práva) bol negáciou ústavnej koncepcie, podľa ktorej zloženie orgánov samosprávy obce má vyjadrovať vôľu obyvateľov obce majúciich úmysel tvoriť integrálnu súčasť personálneho substrátu územnej samosprávy.

108. Pertraktovaná situácia nastáva predovšetkým v prípade, ak dôjde v zákonne bezchybnom (t. j. pri neporušení zákona) procese (i) k prihláseniu sa na trvalý pobyt značného počtu obyvateľov, (ii) u ktorých nie je preukázaná žiadna väzba (pozri body 104 a 105) na dané miesto (obec), a (iii) k prihláseniu na trvalý pobyt týchto dôjde bezprostredne pred uskutočnením volieb. Tieto 3 podmienky musia byť splnené kumulatívne, pričom, ako už bolo uvedené, ústavný súd skúma každý prípad jednotlivo a skúma, a hodnotí všetky aspekty a špecifiká konkrétneho prípadu.

109. K *(i) prihláseniu sa na trvalý pobyt značného počtu obyvateľov* ústavný súd uvádza, že len značný počet obyvateľov, resp. v užšom zmysle oprávnených voličov (samozrejme, „početnosť“ vo význame „zásadnosť“ sa skúma vždy jednotlivo s prihliadnutím na pôvodný počet oprávnených voličov v obci spred prihlásenia sa týchto „novoprihlásených“ obyvateľov), má potenciál ovplyvniť volebný výsledok.

110. K *(ii) neexistencii väzby k miestu (obec) ohlásenia trvalého pobytu* ústavný súd opakuje, že pôjde o občana, ktorý nebyva v danom mieste (nemá bydlisko v obci) ani sa v ňom prechodne nezdržiava a nezdržiaval, nevykonáva napr. ekonomické, spoločenské alebo súkromné aktivity v danom mieste (obci), nemá ani iné väzby k miestu alebo obci (napr. vlastnícke vzťahy) a pod. Naopak, preukázanie takejto väzby odôvodňuje konštatovanie skutočného záujmu občana podieľať sa na výkone obecnej samosprávy.

111. K *(iii) prihláseniu na trvalý pobyt bezprostredne pred uskutočnením volieb* ústavný súd konštatuje, že len bezprostredné prihlásenie značného počtu obyvateľov, ktorí nemajú väzbu k danému miestu alebo obci, na trvalý pobyt, legitimizuje zásah ústavného súdu do uskutočnených volieb do orgánov samosprávy obce. V prípade, že k prihláseniu, aj keď značného počtu obyvateľov, ktorí nemajú väzbu k danému miestu alebo obci, na trvalý pobyt v obci dôjde v období, ktoré nie je obdobím bezprostredne predchádzajúcim uskutočneniu volieb do orgánov samosprávy obce, ale kde je možné vzhľadom na dobu medzi ohlásením trvalého pobytu a uskutočnením volieb racionálne očakávať vytvorenie určitej väzby občana k miestu (obci), nie je možné zo strany ústavného súdu zasahovať do uskutočnených volieb do orgánov samosprávy obce.

112. Na tomto mieste je potrebné zo strany ústavného súdu aplikovať prezentované princípy na prihlásenie sa 119 obyvateľov na trvalý pobyt v obci Kvakovce 13. novembra 2014.

113. Po prvé (POČET PRIHLÁSENÝCH OBYVATEĽOV), v 1 volebnom obvode s 1 volebným okrskom v obci Kvakovce bolo zapísaných 479 osôb v zozname voličov. Uvedený počet zahŕňa aj 119 obyvateľov prihlásených na trvalý pobyt v obci Kvakovce 13. novembra 2014. Možno teda matematicky uzavrieť, že počet oprávnených voličov narástol v obci Kvakovce dva dni pred uskutočnením volieb z 360 oprávnených voličov na 479 oprávnených voličov, čo činí nárast oprávnených voličov o 33,06 %.

114. V tejto súvislosti nie je bez právneho významu ani skutočnosť, že každý zo 119 obyvateľov prihlásených na trvalý pobyt v obci Kvakovce 13. novembra 2014 bol v čase konania volieb do orgánov samosprávy obce Kvakovce oprávneným voličom v zmysle § 2 ods. 1 zákona o voľbách.

115. Uvedený nárast oprávnených voličov v obci Kvakovce ústavný súd hodnotí ako značný, resp. zásadný, keďže uvedený počet oprávnených voličov je spôsobilý reálne ovplyvniť výsledok volieb.

116. Po druhé (EXISTENCIA VÄZBY K MIESTU ALEBO OBCI), podľa zistení ústavného súdu z listov vlastníctva vyplýva, že zo 119 prihlásených obyvateľov na trvalý pobyt v obci Kvakovce 70 obyvateľov dlhodobo vlastní alebo spoluvlastní v katastri obce Kvakovce nehnuteľnosť (rodinný dom, rekreačná chata, iná stavba, pozemok a pod.). Podľa príloh k sťažnostiam a písomných vyjadrení účastníkov konania ďalších 37 obyvateľov je deklarovaných ako osoby blízke (v zmysle zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov) týmto 70 obyvateľom alebo iným fyzickým osobám, ktoré vlastní v katastri obce Kvakovce nehnuteľnosť alebo je u nich deklarované bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, ktoré však nie je uvedené v listoch vlastníctva. Zvyšných 12 obyvateľov nevlastní podľa zistení ústavného súdu (vychádzajúc výlučne z listov

vlastníctva) v katastri obce Kvakovce žiadnu nehnuteľnosť a ani nie sú preukázané iné právne vzťahy k nehnuteľnostiam (vychádzajúc výlučne z listov vlastníctva) v katastri obce Kvakovce, a nie sú ani osobami blízkymi už uvedeným 107 obyvateľom.

117. Z výpovedí svedkov, odporcov a nakoniec i sťažovateľov vyplýva, že 119 obyvratelia prihlásení na trvalý pobyt v obci Kvakovce 13. novembra 2014 sú dlhodobo chatármi v rekreačnej oblasti Domaša-Dobrá alebo sú dlhodobo obyvateľmi rodinných domov v obci Kvakovce, prípadne sa aktívne zapájajú do spoločenského života v obci Kvakovce.

118. Z vyjadrenia sťažovateľa [REDAKOVANÉ] vyplýva, že počas jeho pôsobenia vo funkcii starostu obce Kvakovce v rokoch 2006 až 2010 mal vedomosti o tom, že podporovatelia [REDAKOVANÉ] (odporcu) mali snahu prihlásiť sa na trvalý pobyt a v roku 2010 sa na trvalý pobyt v obci Kvakovce prihlásilo 6 až 8 občanov. [REDAKOVANÉ] hodnotil spoluprácu obce (v čase výkonu funkcie starostu v rokoch 2006 až 2010) s chatármi kladne, uviedol, že chatári obci pomáhali, zaviedli sa viaceré kultúrne a športové podujatia. Z výpovede sťažovateľa taktiež vyplýva, že pri organizovaní týchto akcií pomáhali chatári, ako aj odporca s rodinou a [REDAKOVANÉ] s rodinou. Za kľúčové ústavný súd považuje vyjadrenia sťažovateľa, podľa ktorého napriek skutočnosti, že chatári neboli prihlásení na trvalý pobyt v obci Kvakovce, aktívne sa podľa jeho vyjadrenia zúčastňovali týchto akcií, chatári boli nápomocní aj pri získavaní finančných prostriedkov pre organizovanie rôznorodých akcií a prác v rekreačnej oblasti Domaša-Dobrá. Podľa sťažovateľa sa opravovali v obci cesty, čo bolo podľa jeho vyjadrenia tiež zásluhou chatárov. Pri zosuve pôdy v rekreačnej oblasti na Domaši chatári vyšli podľa jeho vyjadrenia obci v ústrety.

119. Rovnako aj sťažovateľ a bývalý starosta obce Kvakovce [REDAKOVANÉ] vo svojej výpovedi uviedol, že niektorí občania z rekreačnej oblasti Domaša-Dobrá sa zapájajú do života obce, rovnako je mu z minulosti známa petícia chatárov za záchranu Domaše, a taktiež uviedol, že na zasadnutí obecného zastupiteľstva zástupcovia chatárov v minulosti

chceli diskutovať o svojich problémoch. Aj sťažovateľ [REDAKOVANÉ] uviedol, že v rokoch 2006 až 2010 sa prihlásilo do obce Kvakovce asi 10 obyvateľov.

120. Sťažovateľ [REDAKOVANÉ] potvrdil, že aj v roku 2010 sa prihlásili pred voľbami na trvalý pobyt do obce Kvakovce obyvatelia, podľa jeho vedomostí išlo o pár osôb.

121. Svedok [REDAKOVANÉ] potvrdil, že sa v minulosti konala petícia proti hudobným slávnostiam, ktoré sa konali na Domaši.

122. Čo sa týka aktivity obyvateľov z chatovej (rekreačnej) oblasti Domaša-Dobrá, svedok [REDAKOVANÉ] a svedkyňa [REDAKOVANÉ] potvrdili organizovanie viacerých petícií obyvateľmi obce a chatármi, ktorými upozorňovali na im nevyhovujúce skutočnosti z prostredia rekreačnej oblasti Domaša-Dobrá. O tejto petícii vypovedal a skutočnosti uviedol aj odporca [REDAKOVANÉ].

123. Svedkyňa [REDAKOVANÉ], zamestnankyňa Obecného úradu obce Kvakovce, potvrdila, že niektorí zo 119 obyvateľov sa už v minulosti hlásili na trvalý pobyt v obci Kvakovce, ako príklad uviedla osoby: pani [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] st., [REDAKOVANÉ] ml., [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ].

124. Odporkyňa [REDAKOVANÉ], príslušníčka komunity chatárov z rekreačnej oblasti Domaša-Dobrá, uviedla, že chatári sa zapájajú do života obce tým, že každý rok čistia brehy vodnej nádrže Domaša.

125. Ústavný súd vzhľadom na vykonané dokazovanie uzatvára, že obyvatelia rekreačnej oblasti Domaša-Dobrá, ako aj chatári z tejto rekreačnej oblasti, a teda v konečnom dôsledku 119 „novoprihlásení“ obyvatelia obce Kvakovce sa v minulosti, ako aj v prítomnosti aktívne zúčastnili a zúčastňujú spoločenského života v obci [organizovanie a podpora spoločenských udalostí v obci a v rekreačnej oblasti Domaša-Dobrá, účasť na športových a spoločenských udalostiach v obci Kvakovce (napr. cykloturistika, fašiangové slávnosti, jarmok – bližšie pozri aj výpoveď svedka [REDAKOVANÉ]), verejnoprospešné

aktivity v rekreačnej oblasti Domaša-Dobrá a pod.], prejavovali záujem o veci verejné (napr. petície a účasť na zasadnutiach obecného zastupiteľstva), a majú teda väzbu k obci Kvakovce a rekreačnej oblasti Domaša-Dobrá nachádzajúcej sa v katastri obce Kvakovce.

126. Po ďalšie, podstatná časť zo 119 „novoprihlásených“ obyvateľov obce Kvakovce vlastní v katastri obce Kvakovce nehnuteľnosť, resp. majú iné práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim v katastri obce Kvakovce, alebo majú príbuzenský alebo iný vzťah k týmto osobám. S tým je spojená aj ekonomická stránka ich väzby k obci Kvakovce, najmä povinnosť úhrady miestnych daní a miestneho poplatku, čím sa podieľajú (minimálne 70 zo 119 „novoprihlásených“ obyvateľov vlastníacich v katastri obce Kvakovce nehnuteľnosti) na formovaní rozpočtu obce Kvakovce.

127. Ústavný súd teda konštatuje aj existenciu väzby súkromnoprávneho charakteru (najmä vlastnícke vzťahy a rodinné vzťahy) väčšiny zo 119 „novoprihlásených“ obyvateľov k rekreačnej oblasti Domaša-Dobrá a k obci Kvakovce. Čo sa týka už uvedených 12 „novoprihlásených“ obyvateľov obce Kvakovce, ktorí nevlastnia podľa zistení ústavného súdu (vychádzajúc výlučne z listov vlastníctva) v katastri obce Kvakovce žiadnu nehnuteľnosť, ani nie sú preukázané iné právne vzťahy týchto k nehnuteľnostiam (vychádzajúc výlučne z listov vlastníctva) v katastri obce Kvakovce, a ktorí nie sú ani osobami blízkymi už uvedeným 107 „novoprihláseným“ obyvateľom obce Kvakovce, ústavný súd poznamenáva, že aj v rámci týchto sú obyvatelia, ktorí sa pred voľbami do orgánov samosprávy obce Kvakovce uskutočnenými dňa 15. novembra 2014 aktívne zapájali do spoločenského života v rekreačnej oblasti Domaša-Dobrá (napr. ██████████), resp. tvoria komunitu chatárov z rekreačnej oblasti Domaša-Dobrá, ktorí sa dlhodobo zapájajú do diania v obci Kvakovce alebo v rekreačnej oblasti Domaša-Dobrá (napr. podľa výpovede sťažovateľa ██████████).

128. Prihlásenie 119 obyvateľov obce Kvakovce na trvalý pobyt v obci Kvakovce 13. novembra 2014 nemožno hodnotiť ako účelové v zmysle vôle občanov bez konkrétnej väzby k miestu alebo obci ovplyvniť volebný výsledok volieb do orgánov samosprávy obce Kvakovce uskutočnených 15. novembra 2014 a nejde o negáciu ústavnej koncepcie, podľa

ktorej zloženie orgánov samosprávy obce má vyjadrovať vôľu obyvateľov obce majúcich úmysel tvoriť integrálnu súčasť personálneho substrátu územnej samosprávy.

129. *Nota bene* ústavný súd uvádza, že vo voľbách do orgánov samosprávy obce Kvakovce uskutočnených 15. novembra 2014 boli zvolení kandidáti, ktorí majú na území obce Kvakovce dlhodobý trvalý pobyt ([REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]), dlhodobý sa zapájajú do spoločenského, ekonomického života obce (účasť na zasadnutiach obecného zastupiteľstva, aktívne zapojenie do spoločenských udalostí, podnikateľské aktivity, záujem o veci verejné organizovaním petície a pod.) alebo majú iné súkromné väzby k obci Kvakovce alebo rekreačnej oblasti Domaša-Dobrá (vlastnícke vzťahy k nehnuteľnostiam v katastri obce Kvakovce), a nie sú obyvateľmi, ktorí boli prihlásení na trvalý pobyt v obci Kvakovce bezprostredne pred voľbami.

130. K poslednej podmienke (PRIHLÁSENIE NA TRVALÝ POBYT BEZPROSTREDNE PRED VOLBAMI) je vzhľadom na závery k predchádzajúcemu bodu podľa názoru ústavného súdu bez právneho významu zaujímať extenzívnejšie stanovisko, keďže, aj keď dva dni pred uskutočnením volieb do orgánov samosprávy obce Kvakovce sa na trvalý pobyt do obce Kvakovce prihlásili obyvatelia, ktorí majú k obci Kvakovce alebo rekreačnej oblasti Domaša-Dobrá určitú väzbu (pozri predchádzajúce body), je preto aj z pohľadu volieb do samosprávy obce Kvakovce v prerokúvanom prípade ústavnoprávne irelevantné, kedy k prihláseniu týchto obyvateľov na trvalý pobyt do obce došlo.

131. Ústavný súd vo veci samotného faktu prihlásenia 119 obyvateľov na trvalý pobyt v obci Kvakovce 13. novembra 2014 nenašiel nič ústavne a zákonne nekonformné, čo by odôvodňovalo prijatie záveru o neplatnosti volieb do orgánov samosprávy obce Kvakovce uskutočnených 15. novembra 2014.

6. K spôsobu prihlásenia 119 obyvateľov na trvalý pobyt v obci Kvakovce

132. Sťažovatelia namietali, že (i) prihlásenie 119 obyvateľov na trvalý pobyt v obci Kvakovce uskutočnilo OR PZ napriek tomu, že neboli pre tento postup splnené zákonné

podmienky, a taktiež to, že (ii) došlo k prihlasovaniu obyvateľov na trvalý pobyt na rekreačné chaty, ktoré sú podľa sťažovateľov nebytovými stavbami, na ktoré nie je možné bez ďalšieho ohlásiť trvalý pobyt, a (iii) došlo k prihlasovaniu obyvateľov na trvalý pobyt na obec Kvakovce.

133. Ústavný súd na úvod predznamenáva, že otázka správneho postupu orgánov aplikujúcich zákony (resp. podústavného práva, teda otázka zákonnosti) v procese ohlasovania trvalého pobytu občanov sa bezprostredne netýka prípravy a priebehu volieb do orgánov samosprávy obcí. Ako už ústavný súd uviedol, právomoc ústavného súdu zrušiť výsledok volieb alebo vyhlásiť voľby za neplatné podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre nezákonnosť volieb sa uplatní len vtedy, ak ide o hrubé alebo závažné porušenie, prípadne opätovné porušenie zákonov upravujúcich prípravu a priebeh volieb (porov. napr. PL. ÚS 17/94, PL. ÚS 19/94, PL. ÚS 50/99). Zákon č. 253/1998 Z. z. neupravuje primárne otázku prípravy a priebehu volieb.

134. Ústavný súd však uznáva, že za istých okolností aj hrubé porušenie právnych noriem zákona č. 253/1998 Z. z. upravujúcich postup orgánov verejnej správy pri prihlasovaní občanov na trvalý pobyt, kde výsledkom úmyselného konania subjektu hrubo porušujúceho právne normy zákona č. 253/1998 Z. z. je podstatné ovplyvnenie priebehu alebo výsledku volieb, nadobúda rozmer nezákonnosti takej intenzity, na základe ktorej je legitímne konštatovať zo strany ústavného súdu nezákonnosť uskutočnených volieb.

6.1 Prihlásenie 119 obyvateľov na trvalý pobyt prostredníctvom OR PZ

135. Podľa § 26a zákona č. 253/1998 Z. z. ak ohlasovňa alebo zariadenie sociálnych služieb nespĺňa svoje povinnosti podľa § 3 ods. 9, § 7 ods. 1 alebo § 10, zabezpečí bezodkladne splnenie uvedených povinností okresné riaditeľstvo Policajného zboru, v ktorého územnom obvode je ohlasovňa alebo sídlo zariadenia sociálnych služieb.

136. Pre postup OR PZ, ktorým dôjde k prihláseniu obyvateľov na trvalý pobyt, je potrebné, aby objektívne nastala situácia, že ohlasovňa vo veci ohlásenia trvalého pobytu

obyvateľov neplní svoje povinnosti. Túto skutočnosť musí mať OR PZ riadne zistenú a preukázanú. Nesplnenie povinnosti nemusí spočívať iba v nekonaní (nevykonávaní úkonov) pri prihlasovaní na trvalý pobyt, ale aj v konaní (úradnom postupe), ktoré nezodpovedá dikcii zákona.

137. Z dokazovania vykonaného ústavným súdom vyplýva, že 6. novembra 2014 a 10. novembra 2014 sa splnomocnené fyzické osoby [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] spolu s manželkou [REDAKOVANÉ] dostavili do ohlasovne obce Kvakovce a žiadali o prihlásenie 5 obyvateľov ([REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]) na trvalý pobyt v obci Kvakovce na základe predloženia prihlasovacích lístkov, ale aj splnomocnení obyvateľov (konkrétne [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]) na prihlásenie na trvalý pobyt. Z rozhodnutí obecného úradu č. 352/50/2014 a č. 352/51/2014 zo 6. novembra 2014 vyplýva, že ohlasovňa odmietla prihlásiť uvedených obyvateľov na trvalý pobyt v obci Kvakovce, keďže podľa ohlasovne obce Kvakovce je potrebné predložiť kolaudačné rozhodnutia k nehnuteľnostiam, ku ktorým títo obyvatelia žiadajú prihlásiť trvalý pobyt, pretože žiadali prihlásiť trvalý pobyt na rekreačnú chatu, na ktorú je podľa ohlasovne obce Kvakovce možné prihlásiť trvalý pobyt občana, iba ak v jej rámci je určená časť chaty na bývanie.

138. Občan je pri prihlasovaní trvalého pobytu povinný postupovať podľa § 3 ods. 8 a § 4 ods. 6 zákona č. 253/1998 Z. z. V prípade, ak ohlasovňa pri prihlasovaní trvalého pobytu obyvateľa na konkrétnu nehnuteľnosť dospeje na základe interpretácie a aplikácie zákonných ustanovení regulujúcich prihlasovanie občana na trvalý pobyt k záveru, že občan nesplnil zákonom predpísané náležitosti pre prihlásenie sa na trvalý pobyt (napr. ak žiada prihlásenie na trvalý pobyt na budovu, na ktorú nie je možné trvalý pobyt prihlásiť), ohlasovňa obce je povinná ako orgán verejnej správy aplikujúci všeobecne záväzné právne predpisy svoj právny názor rozhodnutím vysloviť a odôvodniť, avšak nie je oprávnená vyžadovať od občana splnenie podmienok nad rámec zákona. Odpoveď na otázku, či občanom označená budova je budovou, na ktorú je možné prihlásiť v zmysle § 3

ods. 2 zákona č. 253/1998 Z. z. občanovi trvalý pobyt, resp. za akých podmienok je možné na tú-ktorú budovu prihlásiť trvalý pobyt občana, je povinná si ustáliť konajúca ohlasovňa obce, avšak ani spornosť (z pohľadu orgánu aplikujúceho právo) skutkového stavu v zmysle možnosti jeho subsumovania pod konkrétnu právnu normu nemôže byť na ťarchu občanovi, a ani v tomto prípade ohlasovňa obce nie je oprávnená vyžadovať od občana splnenie podmienok nad rámec zákona na objasnenie spornej (z pohľadu orgánu aplikujúceho právo) situácie.

139. Ako už ústavný súd uviedol, miesto, ktoré občan ohlásil ako svoj trvalý pobyt, ústavodarca spojil s miestom výkonu aktívneho volebného práva vo voľbách do orgánov samosprávy obce (čl. 30 ods. 1 v spojení s čl. 69 ods. 2 a 3 ústavy). Ak aj ohlasovňa obce Kvakovce zastávala právny názor (ktorého správnosť ústavný súd na tomto mieste neposudzuje ani nehodnotí), že na rekreačnú chatu nie je možné bez ďalšieho prihlásiť trvalý pobyt občana, resp. zastávala právny názor, že na rekreačnú chatu je možné prihlásiť trvalý pobyt občana, len ak jej časť slúži na bývanie, pričom občan splnil všetky ostatné formálne náležitosti podľa § 3 ods. 8 a § 4 ods. 6 zákona č. 253/1998 Z. z., ohlasovňa bola povinná postupovať v rámci jej zákonom upraveného postupu, interpretovať a aplikovať právnu úpravu spôsobom, aby nedošlo k ujme na základných právach a slobodách občanov, a aj po zohľadnení skutočností známych ohlasovní (obecnému úradu) z úradnej činnosti konať a autoritatívne rozhodnúť, avšak nebola oprávnená vyžadovať od občana doplnenie náležitostí nad rámec zákona č. 253/1998 Z. z.

140. Rozhodnutiami Obecného úradu obce Kvakovce č. 352/50/2014 a č.352/51/2014 zo 6. novembra 2014 ohlasovňa obce Kvakovce neprihlásila 5 obyvateľov na trvalý pobyt v obci Kvakovce. Z odôvodnenia týchto rozhodnutí (nazvaných „stanovisko“) vyplýva, že dôvodom neprihlásenia občanov na trvalý pobyt v obci Kvakovce 6. novembra 2014 nebolo vyhodnotenie skutkového stavu ako nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí ohlásenia trvalého pobytu občana podľa § 3 ods. 8 a § 4 ods. 6 zákona č. 253/1998 Z. z. (t. j. vyhodnotenie, že na rekreačné chaty nie je možné prihlásiť trvalý pobyt občana alebo vyhodnotenie, že rekreačné chaty, na ktoré občania ohlasujú

trvalý pobyt, ani sčasti neslúžia na bývanie, a preto nie je možné na ne ohlásiť trvalý pobyt občana), ale požiadavka ohlasovne obce Kvakovce na predloženie náležitostí nad rámec zákona č. 253/1998 Z. z. zo strany občanov na objasnenie spornej otázky, či časť rekreačných chát slúži na bývanie, t. j. požadovanie predloženia kolaudačného rozhodnutia. Podľa ústavného súdu požiadavka ohlasovne obce Kvakovce na predloženie kolaudačného rozhodnutia v rámci prihlasovania sa na trvalý pobyt je zjavne nad rámec zákona, keďže povinnosť jeho predloženia zákon č. 253/1998 Z. z. občanovi pri hlásení trvalého pobytu neukladá. Takáto povinnosť občanovi nevyplýva ani z § 43c ods. 3 stavebného zákona. Ohlasovňa obce Kvakovce tak nepostupovala v súlade so zákonom č. 253/1998 Z. z., a teda si nespĺnila povinnosti vyplývajúce jej zo zákona č. 253/1998 Z. z.

141. Dôležitým bodom je, že maladministrácia ohlasovne obce Kvakovce 6. novembra 2014 sa týkala v zmysle rozhodnutí obecného úradu č. 352/50/2014 a č. 352/51/2014 zo 6. novembra 2014 prihlásenia piatich obyvateľov na trvalý pobyt v obci Kvakovce.

142. Avšak z výpovede svedka [REDACTED] vyplýva, že tento prišiel spolu s manželkou a [REDACTED] 6. novembra 2014 na obecný úrad s úmyslom prihlásiť na základe splnomocnení 119 občanov na trvalý pobyt v obci Kvakovce. Svedok [REDACTED] uviedol, že pracovníčke ohlasovne obce Kvakovce 6. novembra 2014 predložil materiály na prihlásenie viacerých občanov (podľa jeho vyjadrenia dvoch až troch, pričom v zakladači boli podľa jeho vyjadrenia materiály na prihlásenie viacerých občanov na trvalý pobyt) na trvalý pobyt v obci Kvakovce. Z výpovede svedkov [REDACTED] a [REDACTED] vyplýva, že pracovníčka ohlasovne obce Kvakovce – [REDACTED] – odmietla so splnomocnencami po predložení prvých materiálov k prihláseniu 5 občanov na trvalý pobyt v obci Kvakovce ďalej komunikovať a konať.

143. Z vyjadrenia a výpovede svedka [REDACTED] z OR PZ vyplýva, že OR PZ v dňoch 11. novembra 2014 a 12. novembra 2014 vykonalo kontrolu materiálov predložených splnomocnencami [REDACTED] a [REDACTED], pričom u pracovníčky ohlasovne obce Kvakovce overovalo, či splnomocnenci predkladali

v dňoch 6. novembra 2014 a 10. novembra 2014 materiály na prihlásenie 119 občanov na trvalý pobyt v obci Kvakovce.

144. Z videozáznamu vyhotoveného manželkou svedka [REDAKOVANÉ] počas konania pracovníčky ohlasovne obce Kvakovce [REDAKOVANÉ] so splnomocnencami na Obecnom úrade obce Kvakovce pri prihlasovaní obyvateľov na trvalý pobyt v obci Kvakovce (z informácií o súbore nie je možné zistiť deň vyhotovenia videozáznamu a z výpovedí svedkov nevyplýva, či k vyhotoveniu videozáznamu došlo 6. novembra 2014 alebo 10. novembra 2014 – svedkovia [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] však zhodne potvrdili, že došlo k vyhotoveniu videozáznamu v jednom z týchto dní), ktorý má ústavný súd k dispozícii, vyplýva, že pracovníčka ohlasovne obce Kvakovce [REDAKOVANÉ] po odmietnutí prihlásiť niekoľkých obyvateľov na trvalý pobyt na základe predložených materiálov, o čom ohlasovňa vydala rozhodnutia č. 352/50/2014 a č. 352/51/2014 zo 6. novembra 2014, ktoré prevzali [REDAKOVANÉ] aj [REDAKOVANÉ], ďalej nekonala so splnomocnencami vo veci prihlásenia ďalších obyvateľov na trvalý pobyt, odmietla podať splnomocnencom vyjadrenie ku splnomocnencami namietanému nezákonnému postupu ohlasovne obce Kvakovce a neposkytla odôvodnenie splnomocnencami namietaného rozdielneho postupu ohlasovne obce Kvakovce voči nim v porovnaní so splnomocnencami uvádzanými príkladmi prihlásenia obyvateľov na trvalý pobyt v obci Kvakovce na rekreačnú chatu v minulosti.

145. Ústavný súd poznamenáva, že videozáznam zachytáva iba krátky časový úsek konania ohlasovne obce Kvakovce vo veci prihlasovania občanov na trvalý pobyt, a nie priebeh celého konania, nie je možné ustáliť deň (6. november 2014 alebo 10. november 2014) vyhotovenia videozáznamu, z videozáznamu nie je zrejmé, či splnomocnenci predložili okrem uvedených piatich občanov, o ktorých odmietnutí prihlásiť na trvalý pobyt obecné zastupiteľstvo aj vydalo rozhodnutia, aj ďalšie materiály na prihlásenie zvyšku zo 119 „novoprihlásených“ obyvateľov, a preto ústavný súd videozáznam nepovažuje za dôkaz takej relevancie, na základe ktorého by sa dal bez rozumných pochybností vyvodiť záver o nesplnení si povinností obce Kvakovce voči všetkým 119 „novoprihláseným“

obyvateľom obce Kvakovce. Ústavný súd preto pri formulovaní svojich záverov primárne nevychádza z tohto dôkazu.

146. Akokoľvek, z rozhodnutí č. 352/50/2014 a č. 352/51/2014 zo 6. novembra 2014, výpovede svedkov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a podporne aj z videozáznamu vyplýva, že postupom ohlasovne obce Kvakovce už pri prihlasovaní 5 obyvateľov na trvalý pobyt v obci Kvakovce 6. novembra 2014 boli ohlasovňou vytvorené prekážky pre prihlásenie aj zvyšných občanov, ktorí splnomocnili [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] na ich prihlásenie na trvalý pobyt v obci Kvakovce prostredníctvom ohlasovne obce Kvakovce a s úmyslom prihlásenia ktorých sa splnomocnenci [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] dostavili 6. novembra 2014 na Obecný úrad (resp. ohlasovňu) obce Kvakovce, keďže ohlasovňa obce Kvakovce vyžadovala od splnomocnencov nad rámec zákona kolaudačné rozhodnutia už pri prihlasovaní 5 občanov na trvalý pobyt, pričom bolo zrejmé, že splnomocnenci nedisponujú týmito kolaudačnými rozhodnutiami tak vo veci 5 občanov predkladaných na ich prihlásenie na trvalý pobyt, ako aj v prípade zvyšných zo 119 občanov, ktorí ich splnomocnili na prihlásenie na trvalý pobyt v obci Kvakovce. Vo veci ďalšieho postupu a namietanej nezákonnosti postupu ohlasovne navyše táto odmietla ďalej so splnomocnencami 6. novembra 2014 konať. Uvedené nedostatky v postupe ohlasovne obecného úradu neboli odstránené ani 10. novembra 2014 pri opätovnej účasti splnomocnencov na ohlasovni obce Kvakovce. Bolo legitímne, ak splnomocnenci na základe uvedeného postupu ohlasovne obce Kvakovce podali OR PZ žiadosť o prihlásenie 119 občanov na trvalý pobyt v obci Kvakovce. Nie je bez relevancie aj tá skutočnosť, že obecný úrad po ukončení konania so splnomocnencami zmenil úradné hodiny ohlasovne obce Kvakovce len na jeden deň v týždni, čo objektívne sťažuje možnosť prihlásenia občanov na trvalý pobyt v obci.

147. OR PZ bolo preto oprávnené konať na základe žiadosti splnomocnencov o prihlásenie 119 občanov na trvalý pobyt v obci Kvakovce. OR PZ riadne preverilo úplnosť a správnosť predloženej dokumentácie, ktorú mal k dispozícii aj ústavný súd a ktorú ústavný

súd taktiež preveril (najmä splnomocnenia, súhlasy vlastníkov s trvalým pobytom, prihlasovacie lístky na trvalý pobyt), a vykonalo prihlásenie 119 občanov na trvalý pobyt v obci Kvakovce. Postupu OR PZ tak nemožno z pohľadu ústavného súdu v tomto smere nič vytknúť a jeho postup bol ústavne a zákonne konformný a nearbitrárny.

6.2 Prihlasovanie obyvateľov na trvalý pobyt na rekreačné chaty

148. Čo sa týka prihlasovania obyvateľov na trvalý pobyt na rekreačné chaty, ústavný súd uvádza, že podľa § 3 ods. 2 zákona č. 253/1998 Z. z. trvalý pobyt má občan len v budove alebo jej časti, ktorá je označená súpisným číslom alebo súpisným a orientačným číslom a je určená na bývanie, ubytovanie alebo na individuálnu rekreáciu, ak tento zákon neustanovuje inak. Zákon č. 253/1998 Z. z. pri termíne „budova určená na individuálnu rekreáciu“ uvádza odkaz na § 43c ods. 3 stavebného zákona.

149. Podľa § 43c ods. 3 stavebného zákona ak časť nebytovej budovy slúži na bývanie, vzťahujú sa na túto časť požiadavky na bytové budovy.

150. Až na tomto mieste ústavný súd považuje za náležité zaujať stanovisko k právnomu názoru ohlasovne obce Kvakovce, podľa ktorého na rekreačnú chatu je možné prihlásiť trvalý pobyt občana, iba ak jej časť slúži na bývanie. Z § 3 ods. 2 zákona č. 253/1998 Z. z. a z § 43c ods. 3 stavebného zákona nie je možné ustáliť, či sa rekreačná chata bez ďalšieho považuje za budovu určenú na individuálnu rekreáciu. Ustanovenie § 43c ods. 3 stavebného zákona ani neurčuje podmienky, za splnenia ktorých je možné konštatovať, že časť rekreačnej chaty slúži na bývanie, iba ustanovuje, že ak časť akejkoľvek nebytovej budovy slúži na bývanie, vzťahujú sa na túto časť požiadavky na bytové budovy.

151. V prípade nejednoznačnej právnej úpravy je na orgáne aplikujúcom právo, aby vyložil túto nejednoznačnú právnu úpravu, a to spôsobom, aby boli zachované základné práva a slobody, ktoré sú prípadne touto právnu úpravou dotknuté, resp. orgán aplikujúci právo je povinný pri viacerých možných výkladoch použiť ústavno-konformný výklad na účel ochrany základných práv a slobôd.

152. V prípade hlásenia trvalého pobytu v obci je táto povinnosť občana spätá s miestom výkonu aktívneho volebného práva, a teda výkonu základného práva garantovaného ústavou. V prípade existencie viacerých možných výkladov je ohlasovňa (či už obec, alebo orgány Policajného zboru) povinná vyložiť právnu úpravu ohlasovania trvalého pobytu spôsobom, ktorým nebude porušené právo občana na pokojný výkon svojho aktívneho volebného práva.

153. Pokiaľ ohlasovňa obce Kvakovce, ale aj OR PZ dospeli výkladom § 3 ods. 2 zákona č. 253/1998 Z. z. k dvom možným záverom, a teda (i), že na rekreačnú chatu nie je možné bez preukázania, že jej časť slúži na bývanie v zmysle § 43c ods. 3 stavebného zákona, ohlásiť trvalý pobyt občana (závery ohlasovne obce Kvakovce), resp. (ii) že rekreačná chata (t. j. stavba označená takto podľa listu vlastníctva) je vždy budovou slúžiacou na individuálnu rekreáciu a odkaz na § 43c ods. 3 stavebného zákona v § 3 ods. 2 zákona č. 253/1998 Z. z. má len informatívny charakter (závery OR PZ), ústavný súd hodnotí ako ústavno-konformný výklad ustálený OR PZ, keďže pri neexplicitnosti § 3 ods. 2 zákona č. 253/1998 Z. z. a § 43c ods. 3 stavebného zákona v spojení s vplyvom ohlásenia trvalého pobytu v konkrétnej obci na výkon aktívneho volebného práva občana je potrebné dať pri zohľadnení všetkých relevantných všeobecne záväzných právnych predpisov, relevantných skutočností (napr. neexistenciu iných zákonných prekážok prihlásenia občana na trvalý pobyt na konkrétnu budovu) a skutočností známych orgánu verejnej správy z úradnej činnosti prednosť tomu výkladu právnych noriem zákona, ktorý je priateľský k ochrane základných práv a slobôd a ich nerušenému výkonu.

154. *Hic et nunc* ústavný súd poznamenáva, že z pohľadu prihlasovania trvalého pobytu občanov na konkrétnu budovu je irelevantné, koľko občanov sa prihlási na trvalý pobyt na jednu budovu, keďže v tomto smere zákon č. 253/1998 Z. z. neupravuje žiadne obmedzenia.

155. V tomto smere ústavný súd hodnotí závery OR PZ a jeho následný postup spočívajúci v prihlásení 119 občanov na trvalý pobyt v obci Kvakovce, a to aj na rekreačné

chaty, v tomto konkrétnom prípade vzhľadom na skutkový stav existujúci v tom čase za ústavne udržateľný.

156. Pre úplnosť ústavný súd uvádza, že podľa Legislatívnych pravidiel tvorby zákonov vyhlásených v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod č. 19/1997 Z. z. poznámky pod čiarou k príslušným odkazom nie sú súčasťou právneho predpisu a majú informatívnu hodnotu. Preto nesmú obsahovať veci, ktoré majú normatívnu povahu. Poznámka pod čiarou k odkazu v rámci zákona (v širšom všeobecne záväzného právneho predpisu) neobsahuje všeobecne záväzné pravidlo správania sa, nemá normatívny charakter, ale charakter proklamatívny a jej účelom je uľahčenie aplikácie zákona (jeho právnych noriem) v praxi. Je povinnosťou orgánu aplikácie práva zohľadňovať pri výklade právnych noriem zákona tieto poznámky pod čiarou k jednotlivým odkazom upraveným v texte všeobecne záväzného právneho predpisu. V tejto súvislosti je žiaduce uviesť stanovisko ústavného súdu vyslovené v jeho náleze sp. zn. PL. ÚS 3/09 z 26. januára 2011, podľa ktorého *«má pre interpretáciu textu... zákona... nezanedbateľný význam aj poznámka pod čiarou k odkazu, a to napriek tomu, že vo všeobecnosti platí, že poznámka pod čiarou nemá bezprostredný normatívny charakter. Na druhej strane ale nemožno spochybňovať, že poznámka pod čiarou uvedená v texte právneho predpisu predstavuje dôležitú „normatívnu“ informáciu, ktorá má význam z hľadiska interpretácie príslušnej právnej normy.»*

6.3 Prihlasovanie obyvateľov na trvalý pobyt na obec Kvakovce

157. Podľa § 5 zákona č. 253/1998 Z. z. občan, ktorému bol trvalý pobyt zrušený podľa § 7 ods. 1 písm. d) až g) a ktorý sa nemôže prihlásiť na trvalý pobyt podľa § 3 alebo 4, sa môže prihlásiť na trvalý pobyt v ohlasovni v mieste, kde sa zdržiava. V takom prípade občan predkladá iba doklad podľa § 3 ods. 8 písm. a), ak ho nemá, doklad podľa § 3 ods. 8 písm. b) a ako miesto trvalého pobytu sa uvedie iba obec pobytu. Adresa sídla obecného úradu tejto obce je adresou takého občana na účely doručovania písomností od orgánov verejnej správy a iných štátnych orgánov a na účely zápisu do zoznamu voličov. Obec je

povinná spôsobom v mieste obvyklým, najmä oznámením na úradnej tabuli, upozorniť prihláseného občana, že mu bola alebo že mu má byť doručená písomnosť.

Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 253/1998 Z. z. ohlasovňa záznam o trvalom pobyte zruší

a) na základe oznámenia podľa § 10 písm. d),

b) ak občan zomrel alebo bol vyhlásený za mŕtveho,

c) na základe ohlásenia podľa § 6 ods. 1 a 3,

d) ak prihlásenie bolo vykonané na základe nepravdivých alebo nesprávne uvedených skutočností alebo na základe neplatného, falšovaného, vedome pozmeneného alebo cudzieho dokladu,

e) na návrh občana oprávneného užívať budovu alebo jej časť na základe právoplatného súdneho rozhodnutia o obmedzení alebo zrušení užívacieho práva, 5a)

f) na návrh vlastníka alebo všetkých spoluvlastníkov budovy alebo jej časti občanovi, ktorý nemá k budove alebo jej časti žiadne užívacie právo; návrh nemožno podať voči vlastníkovi alebo spoluvlastníkovi budovy alebo jej časti, manželovi alebo nezaopatrenému dieťaťu vlastníka alebo spoluvlastníka budovy alebo jej časti,

g) ak budova zanikla.

Podľa § 7 ods. 3 zákona č. 253/1998 Z. z. ak dôjde k zrušeniu trvalého pobytu podľa odseku 1 písm. d) až g), je miestom trvalého pobytu občana obec, na ktorej území bol občanovi trvalý pobyt zrušený. Túto skutočnosť je ohlasovňa povinná oznámiť občanovi vyvesením oznámenia na úradnej tabuli v obci pobytu po dobu 15 dní. V oznámení ohlasovňa uvedie aj meno, priezvisko a dátum narodenia občana.

158. Ako sťažovatelia správne uviedli, pre možnosť ohlásiť trvalý pobyt občana v ohlasovni v mieste, kde sa zdržiava, t. j. na obec (adresa obecného úradu), musia byť splnené kumulatívne 2 podmienky: prvá, že občanovi bol trvalý pobyt zrušený podľa § 7 ods. 1 písm. d) až g) zákona č. 253/1998 Z. z., a druhá, že občan sa nemôže prihlásiť na trvalý pobyt podľa § 3 alebo § 4 zákona č. 253/1998 Z. z.

159. OR PZ prihlásilo 15 občanov na obec podľa jeho vyjadrenia z dôvodu, že „zo strany ohlasovne obecného úradu obce Kvakovce došlo k viacerým pochybeniam a to

v tom, že v 7 prípadoch bolo pridelené súpisné číslo ([REDACTED]) na chatu, avšak o počítačové číslo domu (chaty) obec nepožiadala a z toho dôvodu súpisné číslo nie je vedené v registri obyvateľov“ a „z toho dôvodu boli 15 občania prihlásení na obec Kvakovce, nakoľko k pochybeniu došlo zo strany obce a nie občanov“.

160. Pochybenia obce pri prideľovaní súpisných čísel stavieb nie je podľa ústavného súdu dôvodom, aby občania, ktorí majú záujem prihlásiť na tieto stavby (budovy) svoj trvalý pobyt a z dôvodu nepridelenia súpisného čísla stavbe nie je možné prihlásiť trvalý pobyt na takú stavbu (budovu), boli prihlasovaní na trvalý pobyt na obec, ak nedôjde k splneniu podmienok ustanovených § 5 alebo § 7 ods. 3 zákona č. 253/1998 Z. z.

161. Podľa zistení ústavného súdu uvedení 15 občania pri prihlasovaní sa na trvalý pobyt v obci Kvakovce uviedli na prihlasovacom lístku ako adresu predchádzajúceho trvalého pobytu konkrétne súpisné a orientačné čísla budov, názvy ulíc, názvy miest a obcí, z čoho vyplýva, že v čase prihlasovania sa na trvalý pobyt v obci Kvakovce im nebol zrušený trvalý pobyt podľa § 7 ods. 1 písm. d) až g) zákona č. 253/1998 Z. z., keďže v prípade zrušenia trvalého pobytu občana podľa § 7 ods. 1 písm. d) až g) zákona č. 253/1998 Z. z. je miestom trvalého pobytu občana obec (§ 7 ods. 3 zákona č. 253/1998 Z. z.). Ani z iných písomností a materiálov predložených OR PZ ústavnému súdu nevyplýva, že by týmto 15 občanom bol zrušený trvalý pobyt podľa § 7 ods. 1 písm. d) až g) zákona č. 253/1998 Z. z.

162. Ústavný súd však konštatuje, že nedodržanie zákona č. 253/1998 Z. z. zo strany OR PZ pri prihlasovaní 15 obyvateľov na trvalý pobyt na obec nie je výsledkom konania OR PZ s úmyslom ovplyvniť výsledok volieb, nejde z pohľadu volebných procesov o hrubé porušenie zákona č. 253/1998 Z. z. a uvedených 15 obyvateľov predstavovalo 3,31 % oprávnených voličov v obci Kvakovce v čase pred konaním volieb do orgánov samosprávy obce Kvakovce (v 1 volebnom obvode s 1 volebným okrskom v obci Kvakovce bolo zapísaných 479 osôb v zozname voličov), čím nemohlo dôjsť k podstatnému ovplyvneniu výsledkov volieb uskutočnených v obci Kvakovce 15. novembra 2014.

163. Uvedený nedostatok v postupe OR PZ pri prihlasovaní obyvateľov na trvalý pobyt v obci Kvakovce teda nie je podľa ústavného súdu dôvodom na vyhlásenie neplatnosti volieb do orgánov samosprávy obce Kvakovce uskutočnených 15. novembra 2014.

7. K namietanému porušeniu volebného moratória

164. Podľa sťažovateľov odporca [REDAKOVANÉ] porušil volebné moratórium tým, že 14. novembra 2014 roznášal letáky, ktorých obsah sa týkal volebnej kampane a jeho predchádzajúcej i súčasnej politickej činnosti.

165. Podľa § 30 ods. 1 zákona o voľbách volebná kampaň (ďalej len „kampaň“) je činnosť politickej strany, nezávislého kandidáta, prípadne ďalších subjektov zameraná na podporu alebo slúžiaca na prospech kandidujúcej politickej strany alebo nezávislého kandidáta vrátane inzercie alebo reklamy prostredníctvom rozhlasového a televízneho vysielania podľa odseku 4, hromadných informačných prostriedkov, plagátov alebo iných nosičov informácií.

Podľa § 30 ods. 2 zákona o voľbách kampaň sa začína 17 dní a končí sa 48 hodín pred začiatkom volieb. Vedenie kampane mimo určeného času je zakázané.

Podľa § 30 ods. 11 zákona o voľbách v čase 48 hodín pred začatím volieb a počas volieb je zakázané v rozhlasovom a televíznom vysielaní, v hromadných informačných prostriedkoch, v budovách, kde sídlia okrskové volebné komisie, a v ich bezprostrednom okolí vysielateľ alebo zverejňovať informácie o politických stranách a nezávislých kandidátoch v ich prospech alebo v ich neprospech slovom, písmom, zvukom alebo obrazom.

166. Z obsahu letáku, ktorý odporca [REDAKOVANÉ] roznášal 14. novembra 2014 obyvateľom obce Kvakovce, pričom túto skutočnosť sám odporca vo výpovedi priznal, vyplýva, že [REDAKOVANÉ] v ňom informuje obyvateľov obce Kvakovce o úmysle podať trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania trestného činu ohovárania a informuje

o svojej politickej činnosti z roku 2006 a poberaní odmien za výkon funkcie zástupcu starostu a poslanca obecného zastupiteľstva.

167. Účelom volebného moratória je podľa ústavného súdu v zásade relatívne upokojenie vyhrotenej atmosféry pred voľbami a zabránenie šírenia zvlášť takých náhlych informácií o kandidátoch, na ktoré už nemožno riadne reagovať v kampani. S tým súvisí aj zákaz šírenia týchto informácií v bezprostrednej blízkosti volebných miestností, kde už volič bezprostredne pred samotnou voľbou uvažuje nad kandidátom, ktorého si vyberie (PL. ÚS 78/2011).

168. Ústavný súd v súvislosti s volebným moratóriom pripomína, že pri posudzovaní volebných väd je potrebné nepodceňovať voliča. Len intenzívnejší (veľmi agresívny a ofenzívny) tlak na voliča spôsobilý ovplyvniť tvorbu jeho slobodnej vôle je volebnou vadou, ktorej dôsledkom môže byť neplatnosť volieb (porov. PL. ÚS 14/2011, PL. ÚS 118/07). Ústavný súd pri posudzovaní možnosti ovplyvniť tvorbu slobodnej vôle voliča musí predpokladať rozumnú mieru sebaurčenia voliča, aby odolal tlaku určitej intenzity.

169. Distribúcia letákov [REDAKOVANÉ] 14. novembra 2014 nevytvárala podľa ústavného súdu v danom prípade taký tlak na voličov, ktorý by viedol k zahmleniu volebných výsledkov. K tomuto možno dodať, že v obci s nižším počtom obyvateľov, kde sa obyvatelia navzájom poznajú, majú voliči bezprostrednejšie informácie o kandidátoch. V danej veci má relevanciu aj obsah letáku. Ten nie je namierený na protikandidáta, ani na vlastnú podporu v nastávajúcich voľbách, nemá agitačný charakter. Leták mal skôr súkromný než oficiálny charakter. V nadväznosti na ustanovenie § 30 ods. 11 zákona o voľbách je potrebné uviesť, že rozdávanie letákov nebolo vedené v bezprostrednej blízkosti volebnej miestnosti v deň volieb.

170. Ústavný súd na základe uvedeného uzatvára, že sťažovateľmi uvedené skutočnosti nemajú taký charakter, aby predstavovali dostatočné dôvody na to, aby ústavný

súd vyhlásil voľby do orgánov samosprávy obce Kvakovce uskutočnené 15. novembra 2014 za neplatné.

8. Záver

171. Sťažnosti sa týkali jedného z najvýznamnejších demokratických procesov, ktoré môžu v spoločnosti prebiehať, a to volieb do orgánom miestnej samosprávy, na základe ktorých boli zvolení reprezentanti voličov a bola nadobudnutá právna istota týchto zvolených reprezentantov, ale najmä voličov a obyvateľov danej municipality.

172. Ústavný súd na základe zhodnoteného skutkového stavu a vykonaného dokazovania ustálil, že pred a počas volieb do orgánov samosprávy obce Kvakovce uskutočnených 15. novembra 2014 nedošlo k volebným vadám odôvodňujúcim vyhlásenie volieb za neplatné.

173. Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto uznesenia.

174. Podľa § 36 ods. 1 zákona o ústavnom súde trovy konania pred ústavným súdom, ktoré vzniknú účastníkovi konania, uhrádza účastník konania zo svojho. Vzhľadom na neúspešnosť sťažovateľov v tomto konaní a neovplyvnenie právnej pozície odporcov, čo sa týka ich zvolenia do orgánov samosprávy obce Kvakovce, ústavný súd nepriznal žiadnemu z účastníkov úhradu trov konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. februára 2015